

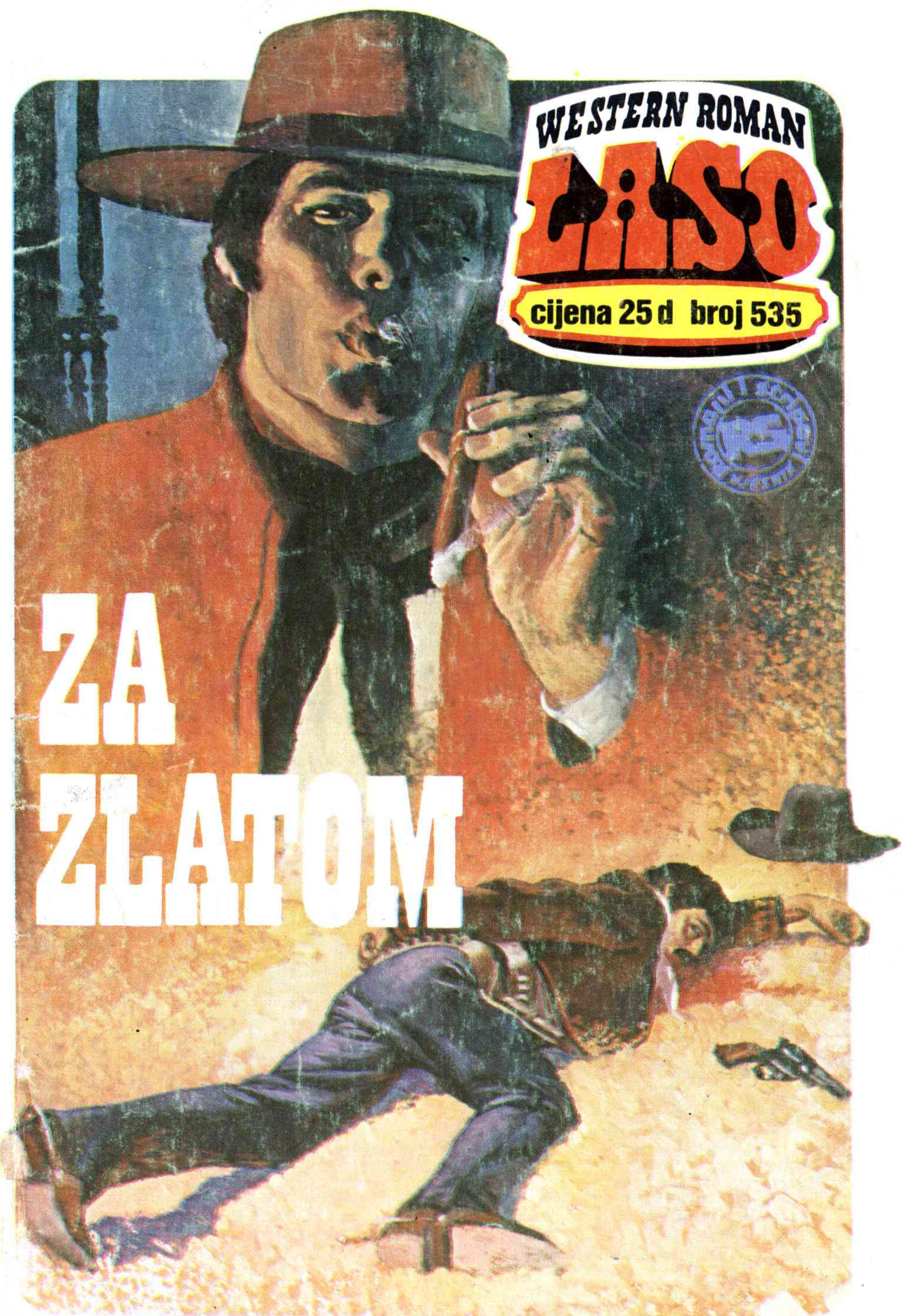
WESTERN ROMAN

LASO

cijena 25 d broj 535

**ZA
ZLATOM**

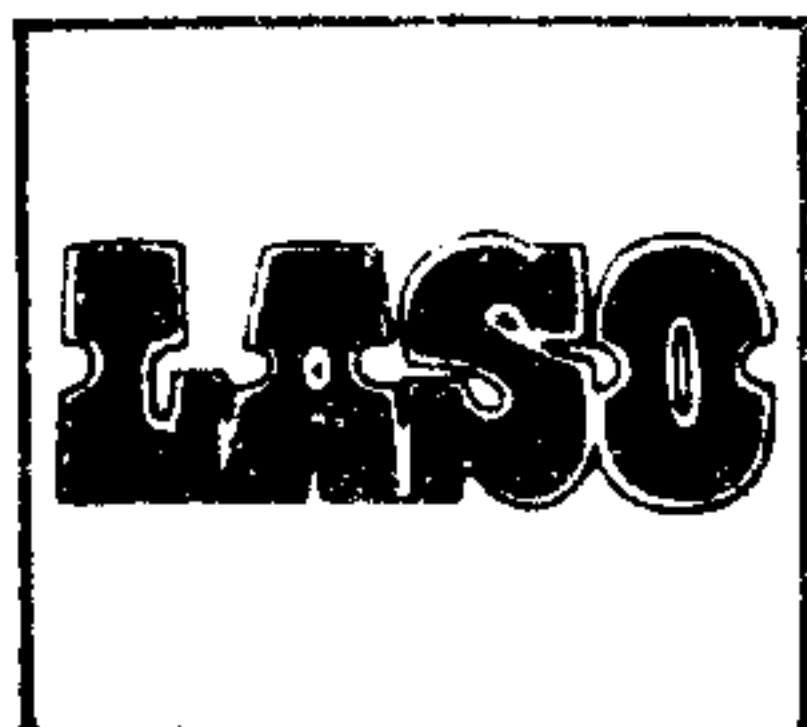

John Stanley

ZA ZLATOM

535

JOHN STANLEY: ZA ZLATOM

Naslov originala: **GOLD HUNTERS**

Recenzija: Dalibor Cvitan

Copyright: John Stanley

Prijevod: L. Palavršić

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: **Marcel Čukli**

SAVJET REDAKCIJE: Josip Adaković, dr. Vladimir Anić, dr. **Adolf Dragičević** (predsjedavajući), Nenad Brixy, Ljudevit Bauer, inž. Vesna Gazdag, Igor Golik, Marija Jurela, Borivoj Jurković, Želimir Košćević, Nada Šoljan, Ismet Voljevica, Ana Župan-Bender – **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Borivoj Jurković

LASO – Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a „Vjesnik“ n.s.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Adresa uredništva: „Laso“, Redakcija „Romani i stripovi“, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelatnost „Vjesnik“ n.s.o. – OOUR Novinska rotacija n.sub.o i OOUR TM n.sub.o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1300 d ili 1170 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 650 d ili 585 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 posto. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR „Vjesnik“, Interna banka, s oznakom za „Laso“. Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00. – Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00 HFL 37,00, US \$ 15,00 – Uplata za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za „Laso“).

Ekonomska propaganda: „Vjesnik“, Agencija za Marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 9000 d c/b stranica 7000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

LASO 535 izlazi 13. 1. 1984

I

Gospodarska kuća na ranču u Malibuu bila je prizemnica građena od crvene opeke. Uzduž cijelog pročelja protezao se prostrani trijem. Iznad vrata i prozora vidjeli su se tragovi dograđivanja kuće. S jedne grede trijema u sjeni visile su dvije bačve, a uz njih zaimače napravljene od tikava. Pedesetak metara lijevo od kuće bio je ulaz u koral. Uzduž koralu protezalo se i naslanjalo na staju dugačko napajalište za stoku, izrađeno od grubih dasaka.

Velika stara platana prljavo-sive kore bacala je sjenu na dvorište. Osim nje ondje je raslo i nekoliko topola, a iza kuće i pinije. Topole su rasle i blizu ulaznih vrata.

Okolna brda bila su prekrivena golemim, šiljatim stijenama i nanosima pješčenjaka. S trijema se pružao lijep pogled na vijugavi put i more u daljini.

Eileen Mulkerin pojavi se na vratima. Majka dvojice odraslih sinova izgledala je mladenački pa se doimala kao da im je sestra. Bila je vrlo lijepa žena, Irkinja, što je i samo njeno ime jasno govorilo.

– Dolaze li, Michaele?

– Ne još.

– Neće se dugo zadržati. Zeke Wooston žudno čeka ovaj dan još otkako ga je tvoj otac išibao uhvativši ga kako mu tuče konje.

– On je svadljiv i opasan.

– Mene je iznenadio Valdezov postupak. Kad je on to kupio, znala sam da ćemo upasti u neprilike – reče.

– Ne smijem okrivljavati Valdeza. On nije poznavao Woostona kao mi, ali vremena su teška. Bio mu je potreban novac.

– Ne okrivljujem ga. On je dobar čovjek i ne misli loše ni o kome.

Stajali su na kasnom jutarnjem suncu, gledajući niz put. Njezin sin bio je u smeđoj redovničkoj odori.

– Voljela bih da je Sean ovdje – reče Eileen.

– I ja.

– Mnogo nalikuje na oca – reče – a i ti. Ali može učiniti neke stvari koje ne dolikuju svećeniku.

Michael zavrti glavom.

– Dakle, senjora. Ne mislite valjda na nasilje! Ono neće pro-

mijeniti ništa najbolje, a osim toga, postoji i zakon:

– Sean će već smisliti nešto.

– Što može smisliti? Win Standish i ja smo zajedno razmišljali, ali ako nemaš novca...

– Nemam ga.

– ...onda će oni dobiti zemlju, a nama bi bilo bolje da mislimo što možemo uraditi, kamo možeš otići.

– Ovo je moja zemlja. Tvoj otac dobio ju je od predsjednika za službu u meksičkoj vojsci.

– Senjora, predsjednik je mrtav. Ne znam da li predsjednik kojeg sada imamo zna za nas. Win i ja smo pisali, ali nije stigao odgovor.

– Dok je guverner Micheltona njihov prijatelj, a ne naš... Da je tu Alvorado.

– On je čovjek – reče Michael.

– Slažem se.

– Wooston neće samo nama oteti zemlju. Pohlepan je. Željet će sve više i više zemlje.

– Znaš li zašto baš želi našu zemlju?

– On je krijumčar. Želi iskoristiti Paradise Cove za svoje prljave poslove.

– Nije samo to. Čuo je priče o zlatu.

Michael je pogleda.

– Ako ima zlata, zašto ga mi ne bismo tražili?

Ona slegne ramenima.

– Samo je tvoj otac znao gdje se ono nalazi. Ubijen je prije nego što je stigao to ikome kazati.

– Morao je nešto spominjati, ostaviti neki trag ili neki znak gdje se ono nalazi.

– Ne...ništa. Znam samo da bi znao uzjahati konja i nestati na nekoliko dana, prema pustinji, mislim. Uvijek je jahao drugim putem, ali znam da je mjesto odakle se vraćao sa zlatom bilo negdje na sjeveru. Zlato je donio samo dva puta.

– Zašto je onda odlazio tamo?

– Da istražuje. Tvoje otac je više od dvadeset godina bio vojnik u meksičkoj vojsci, bio je dobar sa svima, pa i s Indijancima. Imao je prijatelja posvuda. Znaš kako je tamo. Većina Kaliforniosa neće napustiti svoj poziv ili ljude. Oni vole društvo i nisu pustolovi. Jaime nije bio takav. Volio je planine i pustinju, uvijek je jahao prema nekim osamljenim kanjonima ili nekom stranputicom koju bi sam pronašao. Često sam išla s njime i mislim da ipak postoji jedan trag.

– Koji?

– Kad je išao po zlato, uvijek je govorio o lošem putu, napornom jahanju, kamenjaru... Ali uvijek je govorio »mi«, vjerojatno nije išao sam.

– Montero?

– Ne, Jesusa je ostavljao ovdje. Tvoj otac je imao povjerenja u njega još otkako su bili u staroj vojsci. Jesus je bio narednik, a tvoj otac pukovnik. Ne, zacijelo je to netko koga uopće ne poznajemo.

– Pogledaj! – Michael skoči na noge pokazujući oblak prašine na putu. – Netko dolazi.

– To je Win. Čak i kad mu se žuri, tvoj bratić jaše kao vojnik na paradi.

Eileen Mulkerin stavi ruku na sinovljevo rame.

– Bio si dobar sin, Michael, iako ponekad požalim što si postao svećenik. Bio bi spretan s lasom i oružjem.

– Otac je bio dobar, čak vrlo dobar.

Ona se nasmiješi.

– Da, bio je. I zgodan, načit muškarac. Sjećam se kad sam ga prvi put vidjela. Bio je u uniformi. Bilo je nešto u njemu snažnoga, neustrašivog kao u pravom Ircu. Upravo se bio vratio s pohoda protiv Apača u Chihuahui, a ja sam stigla brodom iz Irske. Kočija kojom sam se trebala dovesti do stričeve kuće čekala je brod. Jaime se slučajno našao ondje. Stajala sam pokraj brodske ograde.

– Sa tom gustom riđom kosom?

– Pa što sam mogla učiniti s njom? Spremiti je u kovčeg? Dakako, opazio me.

– Pričao mi je o tom susretu jednom dok smo jahali. Rekao je da si bila toliko lijepa da je gotovo pao s konja.

– Lagao je. Nikad u životu nije pao s konja ni zbog čega. Oh, zagledali smo se jedno u drugo, i on mi je prišao sa šeširrom u ruci da mi pomogne ući u kočiju. Bio je vrlo uljudan.

– Kao Sean?

– Kao vas dvojica. Obojica nalikujete na oca.

Win Standish sjaše s prašnjava konja. Bio je to atletski građen mladić, srednjeg rasta, ozbiljna izraza lica, uspješan i poslovan mladi čovjek.

– Oni dolaze, senjora. Nisam ih mogao zaustaviti. Ne bi me slušali, a osim toga, i zakon je na njihovoj strani.

– Neka dođu.

U daljini se pojaviše trojica jahača.

– Neće dobiti ništa, baš ništa.

– Ne smije biti nasilja – upozori Michael. – Ne bih to mogao podnijeti.

– Ni ja – odgovori Win.

– Znači da ćete dopustiti da izgubim ranč?

– Ne možete ga spasiti, senjora. Oni su jaki i zakon je na njihovoj strani. Dugujete im novac.

– Da, ali ovo je naš ranč i mi ćemo ga zadržati. Jednom sam izgubila dom u Irskoj i neću dopustiti da izgubim i drugi.

Trojica jahača usporiše konje približivši se ranču. Bilo je očito da se sprema nevolja.

Zeke Wooston bio je krupan, neuredan čovjek. Prije nekoliko godina stigao je preko Paname u Kaliforniju i bio upleten u nekoliko sumnjivih špekulacija. Od samog početka ulagivao se kapetanu Hicku Bellu, pustolovu kojega je Micheltorena imenovao zapovjednikom lokalne vojske. Micheltorena je bio kolebljivac, koji je dopuštao svojim vojnicima da rade što hoće, pa su oni pljačkali građane, opijali se i bančili. Kalifornija je bila daleko i malo je vojnika priželjkivalo tu službu. Zato se meksička vlada koristila zatvorenicima, pa je vojska koja je došla na sjever Kalifornije bila uglavnom sastavljena od okorjelih zločinaca i kriminalaca.

Jorge Fernandez koji je jahao s Woostonom bio je mršav, nagao čovjek, poznat po divljač-

koj okrutnosti prema konjima, Indijancima i ženama. Treći jahač, Tomas Alexander, bio je vlasnik kantine na putu prema Los Angelesu, kockar, krijumčar i brz revolveraš. Govorilo se da ima mnogo prijatelja među odmetnicima što su se skrivali u kanjonima planine Santa Monica.

Wooston se spremao da sjaše.

— Ne morate sjahati — reče Eileen Mulkerin. — Recite što želite?

— Senjora, jašemo izdaleka, ako...

— Moja vrata su otvorena prijateljima i strancima. Budući da vi niste ni jedno ni drugo...

— U redu. Bit ćemo jasni. Platite danas ili do sutra napustite ovaj kraj. Želite li otići sada, možete. Uzmite svoje konje i osobne stvari. Ostanete li do sutra, nećete dobiti ništa.

— Platit ćemo.

— Kojim novcem, senjora? Ili možda spaljenom ljetinom, ili s nekoliko koža? Nemate ništa.

— Idite. Dobit ćete novac.

Zeke Wooston se nagne preko sedla.

— Vratit ćemo se sutra s našim ljudima. Ako do sutra ne odete, izbacit ćemo vas. Nije me briga što će biti s vama kad vas izbacim, majčice. Prepuštiti ću vas svojim ljudima.

— Toj rulji? Vi ih zovete ljudima?

Okrenuvši konje odjahaše natrag niz put.

Win Standish zabrinuto je gledao kako odlaze.

— Ništa nije riješeno, senjora. Samo ste ih razljutili.

— To nam daje malo više vremena i malo više nade.

— Imate li neki trag u vezi sa zlatom?

— To je bila Jaimeova tajna i on je s njom umro.

— Mogu razgovarati s Piom — reče Win — ali on više nema moći, a ima i svojih briga. On i guverner se baš ne slažu.

— Pio je dobar čovjek. Prijatelj nam je, ali u ovom trenutku naši su neprijatelji jači.

Eileen Mulkerin je gledala prema moru. S trijema se mogao vidjeti samo mali dio mora iznad kojeg su letjeli galebovi, a obala je bila puna naplavina. Voljela je bosonoga šetati po mokru pijesku za oseke, kao što je to često običavala s Jaimeom.

— Doći će Sean — reče na kraju. — On će naći rješenje.

— Da postoji bilo kakvo rješenje, mi bismo ga našli — reče Win pomalo ljutito. — Bojim se da je ranč izgubljen.

Odjednom nije više mogla misliti o tome. Ude u kuću gotovo suznih očiju, razmišljajući koliko je vremena prošlo otako je odlučila da ne zaplače.

Stajala je minutu-dvije gledajući naokolo čvrsto stisnutih usana.

Kako je oskudno namještena ova soba. Koliko različita od one u Irskoj! Pokućstvo koje su imali bilo je napravljeno ovdje, jer je njegova doprema brodom oko rta Horn bila skupa.

Tu je bio mali uzak stol, počivaljka od kravlje kože, dva velika stolca s mješanim čavlima, ružno tkani ćilim na podu i ormar uza zid. Iznad

kamina visile su ukrštene helebarde koje je Jaime našao u kanjonu, uspomena na neku zaboravljenu bitku španjolskih konkvistadora.

Michael uđe za njom i sjedne. Njegovo široko smeđe odijelo pokrivalo je snažne mišice. On se iznenada odlučio da postane svećenik. Prije toga bio je poznat kao neobuzdan mladić. Nikad nije objasnio tu svoju promjenu, a nitko ga nije ni pitao zašto je to učinio, poštujući njegovu odluku.

– Moramo razmisliti, senjora. Mora postojati neki znak, neko sjećanje. Uzmite papir i olovku i zapišite sve čega se sjećate. Pisanje će vam pomoći da se bolje prisjetite. Možda postoji neki znak, neka riječ, nešto što je donio, bilo što.

Win Standish također sjedne.

– Senjora, razmišljao sam o svemu, ali se ničega pouzdano ne mogu sjetiti. Vi imate mnogo stoke, ne možete je prodati jer je i drugi imaju, potražnja je samo za kožom, a vi je nemate. Imamo i konje, ali ih imaju i drugi. Prodati ranč bilo bi nemoguće. Zemlja se vrlo jeftino prodaje. Dvadeset centi po hektaru, ali neće je nitko kupiti jer je svi imaju.

– Da nije izbio požar – reče brat Michael – sve bi bilo dobro. Ipak mislim da je senjora imala pravo kad je posijala pšenicu.

– Morali smo posuditi novac za kupnju sjemena – napomene Win.

Eileen Mulkerin ih pogleda.

– Što je bilo, bilo je. Sijanje pšenice bila je dobra ideja i pšenica je izvrsno uspijevala. Imali bismo najveći prihod... ali ona vatra.

Brat Michael prekine razgovor odmahnuvši rukom.

– Dva puta je otac odjahao u planine po zlato i oba puta ga je našao. Morao je znati kamo ide, barem kad je išao drugi put.

– Nikad ga nije bilo mnogo. Prvi put je otišao kad si se ti rodio, Michael. Vremena su tada bila teška i bio nam je potreban novac. Tvoj otac je uzeo svoga konja i još dva, među njima i jednoga tovarnog.

– I jahačega konja? Zar je još netko jahao s njim?

– Tko zna! Možda da premjesti sedlo i odmori konja.

– Koliko je nosio hrane? Za dan, tri dana, tjedan?

– Za tjedan dana, možda i više, ali je usput lovio. Bio je strastan lovac.

– Tjedan dana jahanja?

– Kad bih barem mogao nešto učiniti! – reče Win. – Posudio sam novac za trgovinu. Mislim da bih mogao...

– Učinio si dovoljno, i pre više.

Gledala je ogradeni povrtnjak. Bilo je teško doći do novca 1884. Bilo je hrane, dobre govedine, svih potreština, ali ne i gotovine.

Prisjetila se njihova dolaska u planine Malibua, u ovo mirno mjesto u brdima. Ovdje su planine bile tmurne, mrke, toliko različite od onih u Irskoj, sličnije onima u Španjolskoj.

Iz Irske su stigli u Francusku krijumčarskim brodom, i ona je tamo ostala nekoliko mjeseci, a onda je njen otac otišao u Španjolsku i poslije nekog vremena cijela je obitelj pošla za njim.

Otac je bio umiješan u urotu protiv britanske vlade, i to je bilo otkriveno. Jedan prijatelj Englez, koji je volio njena oca, upozorio ga je na moguće posljedice i on je pobjegao iz zemlje. Pošto joj je otac umro u Španjolskoj, otišla je k stricu u Meksiko. Tada je srela Jaimea.

Zaljubila se u plaže, tek s ponekim tuljanom na pijesku, čak i u velike medvjede koje su povremeno vidali u planinama.

Pukovnik Mulkerin je uvijek uživao u lovu, i ona je često išla s njim. Lovio je samo zbog mesa, a nekolicina Kaliforniosa lovila je sve životinje, pa čak i one najrjeđe u planini. U planinama su često sretali Indijance koji su se ponekad spuštali i do obale. Većinom su to bili Čunasi, gostoljubivi i vrlo inteligentni Indijanci, čiji su crveno obojeni kanui često prevozili i po dvadesetak ljudi s obližnjih otoka.

Eileen Mulkerin se odmakne od prozora i sjedne na stolac.

– To je bilo upravo ono što smo htjeli, ali nismo to znali dok nismo vidjeli.

Lišće topola treperilo je na vjetru, a ona je kroz vrata gledala more u daljini.

– Dok nismo napustili Irsku, najveći gradovi koje sam vidjela bili su Dublin i Cake, ali poslije toga došli su Pariz, Marseille, Madrid, Cordoba i napokon Mexico City.

Kad sam se udala za Jaimea i kad je dobio dozvolu da ode na sjever, oboje smo znali da će to biti naš dom.

– Voljeli smo Indijance. Bili su vrlo mirni i povučeni, ali kad bi počeli razgovor, uvijek bi rado pričali. Jednog dana, vozeći se kolima u selo, naišli smo na skupinu Indijanaca koji su išli po smolu kojom su oblagali čamce. Ponudili smo im da ih povežemo i rekli im da ćemo ih odvesti natrag. Nakon toga postali smo vrlo dobri prijatelji. Često su nam donosili ribu, a Jaime im je zauzvrat davao meso. Na jednom putovanju do njihova sela na obali sreli smo Juana.

– Juana? – Michael se namršti. – Ne sjećam ga se.

– To je bilo prije nego što si se rodio. Donijeli smo Indijancima meso i razgovarali s njima dok su ga kuhali, ali jedan čovjek sjedio je sam podalje od nas, promatrajući more. Pitala sam tko je on.

– On je iz drugog naroda – rekoše Indijanci.

– Koža mu je bila malo svjetlija, imao je tanji nos, velike oči, ali bio je star, vrlo, vrlo star.

– Iz drugog plemena? – upita Michael.

– Drugog naroda, ali bio je njihov prijatelj. Tada smo krenuli natrag ne saznajući o njemu ništa više.

On se vraćao s obale. Jaime je zaustavio konja i rekao mu:

– Izgledaš usamljen. Možeš nas posjetiti kad zaželiš.

– Hoću – odgovorio je, začudo na engleskom jeziku.

Jaime je pokazao rukom prema planinama, dalekim, nepoznatim planinama.

— Možda ih poznajete. Volio bih znati nešto o putovima, ljudima, selima, posebno o mjestima kamo čovjek još nije zašao.

Starac ga je slušao, a onda otišao šuteći. Dva tjedna nakon toga, jednog jutra, vidjeli smo ga kako sjedi uz more.

II

Sean Mulkerin, kapetan »Lady Luck«, broda s dva jarbola, stajao je na palubi promatrajući raštrkana svjetla uspavanog Acapulca. Bio je to gradić sa tri tisuće stanovnika iza kojeg su se u daljini prostirale šume i planine.

Sutradan u zoru otplovit će kući, iako je bio nezadovoljan obavljenim poslom. Otplovio je na jug s premalo tereta, a prodaja koža nije išla najbolje, pa je dobio samo dolar i po za svaku, umjesto dva.

Bolje su prošli s krznom, posebno krznom vidre, ali bit će sretni ako bar nešto zarade nakon što odbiju troškove. Nadao se da će donijeti kući dovoljno novca da otplati zajam za ranč.

Jedrenjak je bio usidren ne-daleko od pješčane obale, pa su svjetla grada bila blizu. U nekoliko kuća i u dvjema kantinama još je gorjelo svjetlo. Bila je osvijetljena i španjolska utvrda koja je nekoć čuvala luku. Još su dva jedrenjaka bila usidrena u blizini: jedan manji tek je stigao iz Manile i

škuna sa tri jarbola, znatno veća od »Lady Luck«.

Noć je bila sparna, u zraku se osjećala skora promjena vremena. Naslonjen na ogradu, gledajući prema obali, osjećao je neku neodređenu čežnju.

Uvijek se tako osjećao u lučkim gradovima, gledajući odraz svjetla u tamnoj vodi i pitajući se tko ga očekuje, kakva ljubav, kakvi doživljaji, kakvi snovi... ili možda smrt od oštrog bodeža. Čovjek nikada ne zna što ga čeka.

On se uspravi, protegne i krene prema svojoj kabini. Odjednom neki zvuk privuče njegovu pažnju.

Netko je trčao preko pijeska, prema moru. Činilo se da je žena. Zagazivši u more, odbacila je odjeću i zaplivala.

Trgnuvši se on se vrati do ograde, ali nije mogao vidjeti ništa. Učinilo mu se da je vidio odbljesak bijele ruke, a onda s obale netko poviče.

Čulo se dozivanje, a zatim uzrujana vika čovjeka koji je trčao amo-tamo.

Odjednom se začuje bućkanje po vodi pokraj broda i tihi glas:

— Ako ne želite da se utopim, bacite mi konopac.

Bio je to ženski glas i on je trenutak stajao zatečen. Onda se hitro okrene ljestvama od užadi što su visile sa strane i prebaci ih preko ograde.

— Ovuda — pozva je tiho i žena zapliva prema ljestvama.

Čvrsto ih uhvati i počne se nespretno penjati. Trenutak zatim on joj pomogne prijeći preko ograde. Ona potrese dugu kosu i počne cijediti vodu

s nje. Odjeću je ostavila na obali i stajala je pred njim u mokroj podsuknji.

– Nemojte stajati tu i buljiti – ona će nestrpljivo. – Radije mi dajte ogrtač ili bilo što da se ogrnem, a onda je najbolje da odete odavde.

– Nećemo isploviti prije jutra – reče Sean.

– Poslušajte moj savjet i krenite odmah ili ćete se naći u zatvoru. Moj boravak ovdje će iziskivati mnogo objašnjenja.

– Ona pokaže glavom prema obali. – One budale naći će moju haljinu i pretražiti svaki brod u luci.

– Samo mi je to bilo potrebno – reče Sean i hitro se okrenuvši vikne niz stube. – Tene! Pedro! Cango! Na palubu!

Ten Tennison bio je prvi na palubi.

– Dignite sidro i razapnite jedra da možemo odmah krenuti! Bez svjetla. Hoću da isplovimo što je moguće tiše.

On otrči do pramca da podigne jedra, ali su to već činila dvojica mornara.

Tennisom preuzme kormilo.

– Drži krmu prema gradu. Što kasnije shvate da krećemo, to bolje.

Pedro je bio žustar i brz i jedan od onih koji ne troše vrijeme na pitanja. Mogao je čuti graju i dozivanje s obale, ali ga nije zanimalo što se tamo događa.

Vjetar je bio slab, ali je lagani jedrenjak glatko klizio morem. S obale se mogao vidjeti vrh jarbola prema zvijezdama.

– La Boca Chica – reče Sean, pokazujući manji od dva izlaza iz luke.

Djevojka je nestala, i on je bio zadovoljan jer nije bio raspoložen da sada odgovara na pitanja posade. Tiho i gorko opsuje. Posljednja stvar koja im je sada trebala bila bi da škunu zaplijene i posada se nađe u zatvoru.

Škuna tiho sklizne kroz uzak prolaz između Point Pilara i Point Grufa i isplovi iz luke. Na otvorenom je moru vjetar bio jači.

– Razapni sva jedra, Tene. Moramo požuriti.

Pošto je razvio jedra, Ten se vrati na krmu.

– Mislio sam da nećemo isploviti prije zore – reče zadirkujući. S nekoliko riječi Sean mu ukratko objasni situaciju. Tennison je bio njegov najbolji mornar, dobar pomorac, koji je započeo život na obali rijeke Maine, baveći se ribolovom, dok nije počeo čeznuti za većim, toplijim morima, i otplovio u Kinu na velikom brodu za prijevoz čaja.

– Tko je ona? Neka zatvorska ptičica?

– Izgleda kao dama i govori kao dama, ali ne znam. Volio bih da je nikad nisam vidio, i da nije doplivala do naše škune.

Vjetar je napeo jedra i „Lady Luck“ je malo nagnuta povećala brzinu, ostavljajući za sobom pjenušav trag, koji se srebrnkasto ljeskao na mjesecini.

Bio je to brz i pokretljiv jedrenjak. Nijedan ga brod iz luke ne bi mogao stići.

— Drži ovaj smjer, Tene. Idem dolje ne bih li saznao što sve ovo znači.

Spustio se stubama do kabine. Djevojka se uspela na njegov ležaj i čvrsto zaspala. Njezina mokra odjeća bila je bačena na stol. On se zagleda u nju i opsuje u sebi.

— Lijepa je, tako mi sveca... Vraški je lijepa!

Ugasi svjetlo i vrati se na palubu. Tennison mu se nasmiješi.

— Niste se dugo zadržali.

— Zaspala je. Što sam mogao učiniti, Tene? Doplivala je do broda i popela se uz ljestve. Progonili su je na obali i nikad nam ne bi vjerovali da nemamo ništa s tim.

— Dobro ste učinili. Niste imali izbora.

Prošeta pramcem pokušavajući razmisliti o situaciji. Primio je djevojku na brod, a što je drugo mogao učiniti? Mogao je odmah pozvati one s obale, ali djevojka valjda nije lopov. Napokon, nasmiješi se vragolasto, onako odjevena nije mogla mnogo ni nositi sa sobom. Ali što ako mu donese još više nevolja? Kad bi je barem mogao negdje ostaviti.

»Lady Luck« je dobro grabila. Kalifornija je bila daleko od Acapulca, i čak ako su oni na obali pretpostavljali da djevojka ima neke veze s nekim na brodu, mali su izgledi da će je goniti tako daleko. Nije namjeravao isploviti prije zore, ali tko je to mogao predvidjeti?

Prošeće brodom nekoliko puta.

— Udi! — reče Tennison. — Lezi na moj ležaj.

Bio je umoran. U četiri sata mora preuzeti kormilo od Tennisona. Sean Mulkerin ode u kabinu, svali se na Tennisonov ležaj i zaspi istog časa.

Kad je u četiri sata došao na palubu, more je bilo nemirno, ali »Lady« je plovila graciozno kao i uvijek. Nebo je bilo oblačno i paluba je bila mokra od kiše.

Cango je bio za kormilom, a Tennison na krmi gledajući horizont.

— Vidiš li išta?

Tennison slegne ramenima.

— Učinilo mi se na čas da vidim vrh jednog jarbola, ali vjerojatno mi se samo činilo. A da i jest, zacijelo je neki brod na putu prema Mazatlanu.

Još se nije bilo razdanilo, iako je na istoku nebo bilo sivo. Bacivši pogled na napeta jedra, Sean ode do kormila i pogleda u kompas.

Put od Acapulca do Paradise Cora iznosio je nešto više od 2300 kilometara. Dva do tri tjedna plovidbe, kad bi sve išlo dobro. Kad bi se ovakav vjetar zadržao, trajalo bi i nešto manje, ali more je imalo svoje čudi. Uvijek je bilo neočekivanih bonaca i iznenadnih oluja.

Već se razdanilo kad je preuzeo kormilo i stajao za njim kad se djevojka pojavila na palubi. Pronašla je ogrtač u kabini i doimala se vrlo dražesno. Koža joj je bila maslinaste boje, a kosa crna.

— Ja sam Mariana de la Cruz — reče — i htjela bih vam se zahvaliti.

— Ja sam Mulkerin.

— Vi ste kapetan? Irac?

– Da. Moja majka je Irkinja, a otac mi je bio pola Irac a pola Meksikanac.

– Bio?

– Ubijen je prije godinu dana.

– Slijedi li nas netko?

– Vjerojatno ne slijedi?

– Vjerujem da će me slijediti. Andres je vrlo odlučan čovjek i nije od onih koji oproštaju.

– Andres?

– Andres Machado. Trebali smo se danas vjenčati.

Andres Machado! Od svih ljudi morao je baš biti on. Žestok i drzak, poznat kao ratoboran čovjek. Da, on će je sigurno slijediti. Želio on tu djevojku ili ne, nikad neće dopustiti da ga ostavi.

– To nije bio moj izbor. Moj otac je mrtav, i Andres se o tome dogovorio s mojim stricom. Jednom sam ga odbila i to mu se nije svidjelo. Trebalo je da se vjenčamo u Acapulcu. Andresova tetka i njena služavka bile su s nama a moj ujak je morao doći s našeg ranča. Mrzim Andresa i nisam mogla podnijeti pomisao da bih se morala vezati uz njega. Onda sam vidjela vas u luci. Netko je spomenuo tko ste i da se spremate otploviti u Kaliforniju. Pošto mu je namjestila krevet, služavka je otišla i ja sam mislila da se neće vratiti. To mi je bila jedina prilika da pobjegnem, i tako sam istrčala napolje... a onda se ona vratila, vjerojatno da me špijunira.

Sean pogleda u kompas i malo okrene kotač kormila, namršteno razmišljajući. Znao je dosta o Machado. Čak su

svojevremeno bili i prijatelji, no to se naglo prekinulo, kad ga je Sean pobijedio u trci konjima. Sve u svemu dobro ga je poznavao.

Andres je potjecao iz dobre obitelji, samo je bio toliko pokvaren i arogantan mladić da ga se nije moglo obuzdati. Nije mogao podnijeti poraz.

Hoće li ih slijediti? Dakako da hoće. Nije bilo sumnje u to. Machado neće nikad povjerovati da nije do tada poznavao Marianu de la Cruz i da ovo nije bilo smišljeno da mu se narugaju. Najgore od svega bilo je to što je Machado bio bogat i politički moćan.

Bila je to nevolja za Seana, i to upravo sad kad je njegova obitelj upala u nevolju.

Sean pogleda iza broda. Obzor je bio čist, ali s ove visine nije se vidjelo dalje od nekoliko kilometara.

– Hils – on iznenada zovne jednog člana posade – popni se na jarbol i pogledaj iza nas.

Havajac Hils hitro se popne na jarbol, a onda, oklijevajući trenutak, vikne:

– Škuna, gospodine! Petnaestak kilometara daleko.

– Dva jarbola?

– Tri, gospodine!

– Hvala, Hils.

Machado nije tratio vrijeme. Opsuje, ali sjetivši se da je Mariana ovdje, reče:

– Oh, oprostite!

– Kapetane, nemojte se ispričavati. Meni je žao. Nisam znala što...

– Ne, niste – on se složi zajedljivo. – Ta škuna je bez sumnje ona što je bila usidrena u luci u Acapulcu, i čini se da je brza.

– Uvalila sam vas u nepri-
liku! – reče ona.

– Nije zbog mene – odgo-
vori on – nego zbog moje obi-
telji. Ova škuna mogla bi us-
koro biti sav naš imetak. Ništa
joj se ne smije dogoditi.

Da ga nije čekala obitelj, on
bi skrenuo na Havaje da im
izmakne.

– Žao mi je – ponovi Ma-
riana.

– Što je, tu je. Sada moramo
nastojati da se izvučemo iz
svega ovoga.

– Machado je dobar prija-
telj guvernera Kalifornije.

– Možda – Sean nije bio
raspoložen za razgovor. –
Imate li još kakvih poslastica?

– Samo to da nije prijatelj
Piju Picu ni Alvoradu.

– Oni su prijatelji moje
majke, a bili su prijatelji i
moga oca, ali to nam sada ne
može pomoći.

Skrene kormilo za nekoliko
stupnjeva, gledajući u jedra.
Plovit će više prema zapadu,
pokušavajući zaobići San
Diego i okrenuti na sjever.
Usmjerit će škunu na otvoreno
more.

Cijeli dan su imali povoljan
vjetar. Nekoliko puta slao je
čovjeka na jarbol, i po posljed-
njem izvještaju druga škuna je
i dalje plovila jugozapadno.

Poslije večere sjedio je u ka-
bini sam s Marianom i ispripo-
vijedao joj što ga muči. Go-
vorio je o Kaliforniji, o bratu, i
majci, i o Los Angelesu, malom
naselju prema kojem su plovili.
Najviše je pričao o majci.

– Ona odlučuje – ree smije-
šeći se – i obično ima pravo,
ali svidjet će vam se. Možete

ostati kod nas sve dok imamo
krov nad glavom – reče nas-
miješivši se kiselo.

Sean u ponoć izade na pa-
lubu, promotri zvijezde i vrati
se. U četiri sata Tennison poš-
lje Conga po njega. Sean se
vrati na palubu poslije do-
ručka i promotri. More je bilo
mirno, a na vidiku nije bilo ni-
jednog broda.

III

Oslonivši se rukama na
ogradu broda, kapetan Sean
Mulkerin je gledao prema
obali Kalifornije koja se nazi-
rala na obzoru. Velika škuna
je vjerojatno tamo, tragajući uz
obalu, zacijelo ploveći nešto
sporije da nađe uvalu u koju bi
se mogla sakriti.

Sean je znao da je samo od-
godio ono što je neizbježno.
Machado je bio pronicav i mo-
gao je otploviti ravno u San
Pedro pa uspostaviti vezu s vla-
stima u Los Angelesu.

Toga jutra puhao je hladan
vjetar i more je bilo uzbur-
kano.

U dvadeset i drugoj godini
Sean Mulkerin je već bio isku-
san pomorac. Roden na ranču,
odrastao je goneći stoku, lo-
veći i lutajući planinama, kro-
teći divlje konje i ploveći
prema Čonelskim otocima s
Chumashom.

U četrnaestoj godini je prvi
put plovio s ocem. Plovili su
niz obalu prema Mazatlanu,
Acapulcu i Tehuantepecu. Iste
godine putovao je prema Pa-
nami, Callau i Valparaisu. Slje-
dećih šest mjeseci proveo je na

obali, da bi se zatim ponovo našao na moru. To putovanje odvelo ga je na Havaje, u Šangaj, Macao i Taku Bor. Upravo kad su se spremali isploviti iz Taku Bora, stigao je glas o bogatom teretu u Malucasu, pa su se vratili. Odatle su plovili do otoka Samoa i Tahitija, a zatim se vratili kući.

U šesnaestoj je Sean već bio snažan momak, zahvaljujući napornu radu na ranču i na moru. U osamnaestoj je prihvatio prvo putovanje kao kormilar. Od tada je neprestano plovio i bio svjedokom mnogih tučnjava u lukama.

Zbog čestih ratova u Latinskoj Americi mnogi su naoružani brodovi privatnih vlasnika s kraljevskom dozvolom napadali neprijateljske, trgovačke i ratne brodove. Većina njih bila je s evropskom posadom, spremnom da napadne svaki brod, bio on neprijateljski ili ne. »Lady Luck«, kao i mnogi drugi trgovački brodovi toga vremena, bila je naoružana sa četiri topa na sredini broda i »Long Tomom«.

Seanovo prvo vatreno krštenje bilo je na njegovu prvom putovanju. Bitka je trajala jedan sat s jednim od tih brodova u zaljevu Tehuantepec. Topovi »Lady Luck« bili su na palubi, skriveni iza spuštenih kapaka ograde. Jedrenjak sa šesnaest topova naredio je »Lady Luck« da se zaustavi.

Jaime Mulkerin bio je zapovjednik na svom brodu na tom putovanju. Bio je siguran da je brži i da može pobjeći, ali nije imao prostora za manevriranje.

Ne očekujući neprilike, protivnički jedrenjak nije pripremio topove. Mogli su vidjeti top na krmi, ali nijedan strijelac nije mu bio blizu, a osim toga, ako brod ne promijeni smjer, top se ne bi mogao usmeriti na njega.

Jaime je za kormilom počeo izdavati zapovjedi:

– Nabijte topove! Pucajte na moju komandu i pokušajte gadati palubu. Odmah ponovo nabijte topove i nišajte u bok broda.

Njegova posada sastojala se od šestorice ljudi, a najmanje četrdeset ljudi moglo se vidjeti na protivničkom jedrenjaku. Kad se jedrenjak približio na tridesetak metara, Jaime izda zapovijed. Kapci se naglo podignu i otkriju topove.

S jedrenjaka se čula naredba za uzbunu, zaglušena grmljavinom topova s »Lady Luck«, no već je bilo kasno. Posada protivničkog broda bila je zatečena. Paluba se zakrvala, prekrivena mrtvima i ranjenima.

Topovsko tane »Long Toma« pogodilo je glavni jarbol, prošlo kroz kabinu i zaustavilo se na palubi krme. Tada Jaime Mulkerin razvije sva jedra na brodu i »Lady Luck« polako krene. Jaime je stajao na krmi, trijumfalno mašući kapom.

Seana je sada zabrinjavala majka. Bila je jaka, sposobna žena, osobito nakon muževljeve smrti i njene sadašnje neprilike bile su prouzročene više lošom srećom negoli lošim gospodarenjem.

Uz kalifornijsku obalu uvijek je bilo požara. Raspukline

u zemlji, što su prekrivale brda sjeverne obale, bile su gustom obrasle zimzelenim grmljem, visokim i do tri metra, s malim, tvrdim lišćem, svinutih, gusto isprepletenih grana, tvoreći gotovo neprohodnu gustaru. Rasla su niska hrastova stabla, planinski mahagonij i ostala makija, kao i suhe vlati trave. U vrućim, suhim mjesecima, često su izbijali požari.

Bilo je i rijeka i potoka koji su se s planina slijevali kanjonima u doline s topolama, vrbama i zimzelenim drvećem. Bilo je i divnih zelenih livada izvanrednih za obrađivanje ili za pašu. Majka je izorala neke od tih livada i posijala pšenicu.

Sean je razmišljao postoji li izlaz. Za njega, dakako, to je bila škuna. Za njegova brata bila je crkva. Ali što s majkom? Poslije očeve smrti ranč joj je postao jedini smisao života. Po bilo koju cijenu Malibu ne smije biti izgubljen, razmišljao je Sean. Tennison dode na pramac:

– Kapetane, kako ćemo ploviti?

Sean razmisli trenutak, iako je odlučio već satima prije. Htio je još jednom provjeriti plan prije nego što ga počne ostvarivati.

– Ići ćemo uz otok Svetog Nikole, zaobići otok Svete Barbare i usidriti se blizu njegove obale. Čekat ćemo noć a onda razapeti sva jedra odjednom i brzo isploviti.

– Noću?

– Ako budemo mogli, a ja vjerujem da hoćemo. Ako se vrijeme ne promijeni, možemo to lako izvesti, samo ćemo sta-

jati iza Svete Barbare do mraka. Bez svjetla. Poslije toga naprijed.

Kad se Mariana uspela na palubu, nebo je bilo sivo i oblačno, a more valovito.

– Što će vaša majka misliti o meni? – iznenada ga upita.

– Zvoljet će vas.

– Kako? A donosim vam nevolje!

On slegne ramenima.

– Uvijek ima nevolja. Čovjek uči živjeti s njima, očvrsne podnoseći ih.

– Da li radi toga plovite?

On se nasmiješi.

– Ne, naravno. Plovim zato što to volim. To je moj poziv. S teškoćama se, kad iskrсну, morate boriti. Moru se morate prilagoditi.

– Što je s ljudima? Prilagođavate li se i njima?

– Kad god to mogu, dakako, zašto ne? Većina pravila, bili to zakoni ili dobar odgoj, stvoreno je kako bi se omogućilo ljudima da žive zajedno sa što manje trzavica. Živjeti u zajednici znači i da se morate prilagoditi da biste opstali. Ne vidim ništa loše u tome.

On zašuti gledajući more. Zapadno od njihova broda ugledao je otok sv. Nikole. Gledao ga je trenutak zamišljeno. Ovi otoci su bili slični, što je otežavalo orijentaciju onome tko ih nije dobro poznavao. Chumash ga je naučio da najmanja promjena boje oblaka znači promjenu vjetra.

Iako se činilo da razmišlja samo o otocima, gledajući ih, on je razmišljao i o Mariani.

Dva su tjedna bili zajedno na brodu, jeli, pili, gledali more,

koračali palubom, pričali... Da li ga privlači? Osjeća li prema njoj nešto više od prijateljstva?

»Lady Luck« je bila dobar brod, lagan za upravljanje. Nikad se nije prestao čuditi kako je čovjek dobrim alatom sposoban istesati i stvoriti nešto tako veličanstveno kao što je brod.

Sean je mnogo rekao Mariani, a ona ga je više gledala nego slušala. Osjećao je to i bio je uznemiren. Nije bio sasvim siguran što bi bilo najbolje učiniti. Godine na moru nisu ga učinile grubim. Znao je koliko putovanje brodom može zbližiti ljude, ali i kako se to brzo izgubi kad se nađu ponovo na obali.

– Proći ćemo uz otok – reče – čim se smrači.

– Nije li to opasno?

– Nije za nas. Plovili smo ovom obalom mnogo puta. Rado bih vas upoznao s majkom. – Oklijevao je jedan trenutak. – Imate li prijatelja ovdje? Rodaka?

– Ne, nemam.

– Zašto vas ne bih odveo natrag vašem ujaku?

Ona se okrene i zagleda se u njega.

– Želite li da se vratim tamo?

Izbjegavao je njen pogled, osjećajući se nelagodno.

– Ako se vratim k njemu, on će me jednostavno predati Andresu. Oni su se sporazumjeli.

On prestane misliti o tome, razmišljajući što bi Machado mogao uraditi. Hoće li ploviti uz obalu? Vjerojatnije će otići

na ranč, a to bi moglo značiti borbu. U svakom slučaju Sean je vodio djevojku majci.

Mogao bi otploviti uz obalu do Montereyja i otići u Alvarado. Nije više imao moći, ali imao je utjecaja, pa će čak i guverner izbjegavati nepriliku s njim.

Škuna se pokrene iza otoka, i uhvativši vjetar krene prema obali. Iza njih je sunce zalazilo, obrisi otoka poprimaše crvenkastu boju, a more je potamnijelo.

Kad se Tennison pojavi na palubi da ga zamijeni, Sean mu reče:

– Ništa na vidiku, ali drži jedno oko otvoreno radi Indijanaca, neki od njih mogli bi sada ploviti uz obalu.

– Kapetane! – reče mu Ten. – Stavio sam na stranu nešto dolara. Ako senjora...

– Hvala Tene. Nekako ćemo se izvući, iako nam je potrebna velika svota novca, nekoliko tisuća dolara.

– Ne bi trebalo toliko pričati o tom Machado – reče Ten. – Ubio je mnogo ljudi u dvobojima, neke od njih zbog sitnica.

– Drži brod na ovom kursu, Tene. Ako se vjetar održi, mogli bismo stići oko ponoći ili nešto poslije. Doći ću gore da brod uvedem u luku.

Obala se sada nazirala mračna na obzorju. Santa Monica tamna, nasuprot nebu i zvijezdama. U kabini je bilo toplo i tiho, mjedena svjetiljka lagano se njihala.

– Sutra – on reče tiho – sutra ćemo biti kod kuće i nadam se da će sve biti u redu.

IV

Bio je potpuni mrak kad se Sean vratio na palubu. On hitro zatvori vrata za sobom da se ne bi vidjelo svjetlo iz kabine. Sva svjetla na palubi bila su ugašena. Plovili su lagano, samo s jednim jedrom. Puhao je svjež povjetarac, a kroz oblake su svjetlucale zvijezde. Kopno ispred njih bilo je crno, nalik na prijeteci zid.

— Ulazimo u luku — reče Tennison. — Znak je ondje.

Iznenada se pojavi svjetlo na vrhu znaka.

— Evo ga! promrmlja Tennison. — Vaš čovjek nikad ne promaši.

— Nadam se da nikad i neće — odgovori Sean — ali večeras se to nikako ne smije dogoditi.

Prihvativši kormilo, Sean povede »Lady Luck« uz rub morskih algi. Skroviti zaljev bio je oko tri kilometra sjeveroistočno od znaka. Trebalo je zaobići jedan greben južno od znaka i nešto bližu opasnu stijenu. Mjesto gdje je htio pristati bilo je oko sedam metara duboko. Plovili su polako i poslije nekoliko minuta Sean reče:

— U redu je, Tene. Usidrimo se!

Uskoro je škuna mirovala, jedra su bila spuštена, a sidro je ležalo na dnu uz alge.

Tennison se vrati na krmu.

— Čamac je spušten, kapetane. Hoćete li da ostanemo u pripravnosti?

— Da, ako se nešto dogodi dok mene nema, znate što vam valja činiti. Ako dođu za vama čamcem, provedite ih kroz alge.

— Vaša puška, gospodine — Congov glas je bio nježan za tako visoka čovjeka — Mislio sam da će vam biti potrebna, gospodine.

— Hvala, Congo!

Mariana se uspne na palubu umotana u Seanov ogrtač. Sean Mulkerin hitro prijeđe u čamac i pridrži ljestve dok se Mariana spuštala, oprezno ali ne i s kolebanjem. Uvidio je za ovo kratko vrijeme da je ona bila djevojka koja se može snaći u svakoj prilici.

Congo se spusti za njom, sjedne i zavesla u mrak.

More je bilo tamno, povremeno namreškano. Congo je upotrebljavao vesla samo da održi smjer, inače je more bilo toliko valovito da ih je samo nosilo prema obali.

Bilo je vrlo tiho. Gledajući u nebo Mariana opazi jednu zvijezdu koja je provirila između oblaka. Zaniše se i osjeti da je Congo upravo dodirnuo pijesak. Sean skoči na obalu i povuče čamac da bi Mariana mogla preskočiti vodu, a zatim joj pruži ruku i pomogne da izađe.

— Vрати se, Congo, i hvala ti!

— Kapetane, ako želite, ja mogu doći. Ako se treba boriti...

— Ti ćeš biti prvi koga ću zvati — reče Sean — i hvala još jednom. Pobrini se za »Lady Luck« umjesto mene.

Congo se otisne, a Mariana i Sean stajahu na obali, slušajući šum vesala. Koračali su duž mračne plaže, zaustavljajući se povremeno da osluhnu. Sean je bio zabrinut. Mogao se iskrcati u Zaljev Core, koji je

bio bliži ranču, ali ako je Machado tragao za njima, najprije će ih tražiti tamo.

– Je li daleko? – upita ona nakon nekoliko minuta.

– Uskoro ćemo stići. Dobro ćete se odmoriti noćas, a moja majka će vam naći neku prikladniju odjeću.

– Bojim se da me neće dobro primiti. Nosim vam nevolju.

– Neće, ona će vas zavoljeti. Moja majka je izvanredno dobra žena.

– Naravno...ali...

– Ne mislim da je divna zato što je moja majka, ona je ... i Irkinja. Vrlo je energična, sposobna i snažna.

– Svi ste.

– I otac je bio snažan čovjek, poštovali su se međusobno. To je mnogim ljudima ovdje bilo vrlo čudno.

Vidio se u mraku obris kola s jednim konjem, a onda su ugledali i Jesusa Montera kako sjedi s puškom na koljenima.

– Dobar večer, gospodo...gospodice!

Mariana nije jasno vidjela Jesusa, ali dovoljno da vidi da je vrlo star.

– Ima mnogo nevolja, gospodine. Došli su danas da preuzmu ranč. Doći će sutra ponovo.

Tko je došao?

– Wooston, onaj veliki, Fernandez je bio s njim i Tomas Alexander.

– Banda lopova!

– Bio je još jedan čovjek zvan Russell.

– King-Pin Russell, otpadnik, gusar i razbojnik, koji je u

stanju napraviti svako zlo. Kako je Wooston upao u to?

– Znam samo ono što sam čuo. Vjerujem da je kupio vaše vaše mjenice od drugih. Čak je prijetio. Čuo sam da je odlazio ljudima od kojih ste posuđivali novac. Neki nisu ni znali da je tako loš čovjek. Valdez nije znao.

– To priliči Woostonu i...Russellu.

– Majka vas čeka.

Sean osjeti neopisivu tugu. Majka je očekivala od njega pomoć, a on joj je priskrbio još jednu nevolju. Premda mora postojati neki izlaz...

* * *

Na uzvisini prekrivenoj žbunjem, promatrajući put uz kanjon, Tomas Alexander s Russellom čekao je u zasjedi.

– Rekao sam ti, Tomas, ovo mjesto nije dobro. On ne dolazi.

– Bio je jedan jahač. Čovjek koji je došao iz luke u naselje. Rekao je da je uplovila velika škuna i da se Mulkerin iskrcao. Morao bi već biti ovdje.

Bili smo u zaljevu, ali dolje nema nikoga.

– Sean Mulkerin je lukav. On dobro poznaje ovu obalu i mogao se usidriti negdje drugdje.

– U svakom slučaju – Tomas slegne ramenima – nije se mogao iskrcati prije mraka.

Russel potegne iz boce i stavi je na stranu. Sjedenje vani u ovim tamnim noćima nije baš bilo najugodnije, zato je legao. Tek što je sklopio oči, začuje Tomasa:

– Dolaze. Čujem kola.

Russell se podigne i namjesti u položaj za gađanje. Wooston im je rekao da ubiju Mulkerina i upravo se to spremaju učiniti.

On nacilja, ali odmah spusti pušku.

— Ima ih trojica — reče razdraženo. — Kako da pogodim koji je od te trojice?

— Pazi, on ne vozi, a ima i vrlo široka ramena.

Russell je vidio obris triju likova i čuo tihi smijeh.

— Do vraga, s njim je žena!

— Oprezno, prijatelju — upozori Tomas — ako je to žena, onda je dama, jer on ne bi bilo koju ženu doveo majci.

Russell je podigao pušku, ali je oklijevao. Mogao je biti siguran da može ubiti jedno ili dvoje, ali treći? Što ako pobjegne, bit će opasno jer živi pričaju.

— Dama? Tko bi to mogao biti?

— Ne znam, ali moramo biti oprezni. Oni poznaju mnogo utjecajnih ljudi. Njegova majka ima mnogo prijatelja, i to može biti kći ili žena neke uvažene ličnosti. Ako pucaš, mogao bi je pogoditi i raniti.

Russell nevoljko spusti pušku. Bio je nezadovoljan. Da je ubio ženu, mogao je biti obješen zbog toga. Ako je ona bila još iz neke imućne obitelji, nije mogao računati na pomoć Woostona. Zeke nije volio pogreške.

Nije se želio sastati ni sa Seanom Mulkerinom. Nije želio da ga proganja po ovom šipražju gdje pozna svaku stopu zemlje i sve putove.

— Idemo odavde.

Tomas je oklijevao. Želio je otići, iako mu se nije milio susret s Woostonom jer ga se bojavao.

— U moju kantu. Popit ćemo bocu vina i porazgovarati o ovom. Mora postojati neki izlaz.

Probijajući se kroz šipražje stigli su do svojih konja.

Eileen Mulkerin probudila se od Monterova glasa.

— Oni su ovdje, gospodo — reče, šapćući. — Došli su s mora.

— Dobro, Jesuse.

Trenutak je mirno ležala, razmišljajući o sinu. Otplovio je s vrlo malo robe, a trgovina kožom i krznom bila je uvijek nesigurna. Nije očekivala da će joj se sin vratiti s dovoljno novca da plati što je dugovala. To je bilo nemoguće, ali već to što će on biti ovdje ulijevalo joj je veću sigurnost.

— Jaime — prošapće nježno

— Jaime, potreban si mi!

Sean je nalikovao na oca. Svaki put kad se vraćao s mora, doimao se starijim, mudrijim, sigurnijim u sebe, drukčijim.

Iskustvo utječe na ličnost čovjeka, iskustvo i vrijeme. Sean je uvijek sporo izražavao svoja mišljenja, oprezno prosuđivao, a tome ga je naučilo more. Ono uvijek potiče čovjeka na razmišljanje. Sjećala se kako joj je Sean pričao da Polinezijci mogu znati kad otok leži iza horizonta, daleko od pogleda, po strujanju vjetra ili namreškanu moru.

Ona se brzo odjene i ode u kuhinju. Uvijek joj je prva po-

misao bila jelo i topli napitak za putnika koji dolazi.

Brzo pristavi kavu. Sean je volio kavu, ali su je rijetko mogli kupiti. Indijanci su često pili glogov čaj, koji joj je sve više prijao.

Stavi grijati i gulaš koji je Sharlotta skuhala dan prije.

Razmišljala je zašto njen sin dolazi noću. To Sean nije običavao, jer koliko god je dobro poznavao kalifornijsku obalu, bio je oprezan pomorac i nikad nije nepotrebno riskirao.

Izađe zabrinuta u hladnu noć. Kalifornija je bila polupustinjska zemlja i pustinja se noću brzo hladila. Bilo joj je hladno jer je puhalo s mora. Čekala je osluškujući. Kad kola polako izroniše iz mraka, ona ugleda troje ljudi na sjedalu.

V

Sean side s kola i pomogne djevojci da side. Onda pohita majci i zagrlji je i prije nego što je mogao išta upitati djevojka im se pridruži.

— Ja sam Mariana de la Cruz, i bojim se da sam vam donijela nevolje.

— Nevolje? Vrlo zgodnu nevolju. Uдите!

Eileen Mulkerin otvori vrata, zaustavivši se samo da kaže:

— Hvala, Jesuse.

— Por nada.

— Evo kave.

Sean počne govoriti, ali ga Mariana prekine:

— Dopustite mi da objasnim, gospodo. Bila sam u nevolji. Zahtijevali su da se udam za čovjeka koga ne volim. Skočila

sam u more i doplivala do broda vašeg sina, kojeg sam vidjela u luci. Svidjelo mi se njegovo prijazno lice, pa sam odlučila da ga zamolim za pomoć.

— Vrlo romantično — Eileen će hladno. — A što će vaš zaručnik reći na to?

— On nas je slijedio — odgovori Sean. — Zove se Andres Machado. Bojim se da sam osim naše nevolje naprtio na leđa još jednu.

— Andres Machado — nasmiješ se ona. — I baš on da ti bude neprijatelj!

— Ja sam pogriješila — reče Mariana.

Eileen je letimice pogleda, razljućena novom nevoljom, ali svidao joj se ponosan, čvrst izgled djevojčina lica.

— To je bila vaša greška, ali moj sin nije mogao i ne bi učinio ništa drugo. Imali smo nevolja i prije vas, a sad ćemo ih imati i više. Vi ste ipak dobrodošli ovdje.

— Ako želite, ja mogu otići. Mogu naći prijatelje. Moj otac ima prijatelje u Kaliforniji.

— Možete ostati ovdje. Što se tiče vaših prijatelja, možda će vam biti potrebni jer znam dosta o Andresu Machado.

Uz kavu su razgovarali o tome što da čine.

— Je li Michael ovdje? — upita Sean.

— Jest.

— Onda mora ostati. Ne vjerujem da će se oni usuditi da silom protjeraju svećenika.

— I što očekuješ da ja učinim? — upita ona.

— Moramo razmisliti o tome, majko. Ovo je tvoj ranč.

Ti zapovijedaš ovdje. Ne smijemo prepustiti posjed nikome. Poznam svog brata, i on je nepokolebljiv. Ako on kaže da će ostati, onda će ostati. A što se tiče nas, najbolje bi bilo da odemo.

– To ne rješava teškoće, samo ih odgađa.

Iznenada se na vratima pojave Win Standish i Michael.

– Čuli smo glasove – reče Win. – Kako si, Seane? Je li putovanje bilo dobro?

– Samo vrijeme bijaše dobro. Kožu sam prodao po dolar i pol, krzno nešto bolje.

– Pokrio si troškove?

– Ne mnogo više od toga.

Okrenuvši se, Sean predstavi Marianu kratkim objašnjenjem.

– Posljednja stvar koju želimo sada jest nevolja s Andreom Machadom. On je bogat, moćan i pod zaštitom. Neprilike s Woostonom nisu ništa prema onom što Machado može učiniti.

– Moramo mu je vratiti – reče Win. – Ona je njegova zaručnica. Njen otac je želio da se vjenčaju.

– Neću se udati za njega. Prije ću umrijeti.

– To je želio vaš otac – brat Michael ponovi ljubazno. – Ne poštujete svoje roditelje?

– Moj otac je mrtav. Ujak me se želio otarasiti, a Andres želi ženu za svoju kuću.

– Mogla bi nešto reći o onome za koga se trebala udati – tiho će Sean.

– Ne možemo izbjeći ovu nevolju – prekine ga Win. – A ako izgubimo ranč, kamo će ona otići?

– Sve u svoje vrijeme – reče Sean.

– Prvi problem je ranč – doda Eileen.

– Ovo je bila loša godina – odgovori Win – i ja sam dao sve što sam mogao.

– Hvala ti, Wine. Bio si odan. Dao si više nego što smo imali pravo očekivati od tebe – tiho reče Eileen.

Jesus Montero je stajao u uglu sobe gužvajući šešir prstima.

– Jedan je čovjek odlazio s don Jaimeom u planine. To je stari Juan.

– Hoćeš reći – Win se okrene prema njemu – da je pratio pukovnika kad je našao zlato?

– Nije bilo mnogo zlata – reče Montero. – U svakom slučaju dovoljno za njega.

– Nikad nisam vjerovao u zlato – reče Standish. – Nitko se nije obogatio od zlata nađenog u Kaliforniji.

To nije istina – odgovori Sean. – Jedan vaquero je našao zlato u kanjonu. Bilo je nešto grumenja priljubljenog uz korijenje.

– Priče – Win se nasmije. – Samo priče!

Poznaješ li planine, Montero? – upita Eileen.

– Tko ih poznaje? Nitko. Čak ih ni Indijanci ne poznaju. Odjašeš među planine i misliš da ih poznaješ, vratiš se poslije a one su promijenjene. Moj narod ne ide u planine, gospodo.

– Ali ti znaš gdje je starac? Montero slegne ramenima.

– Možda. Tko zna? On odlazi i dolazi. Ako ne želi da ga

vidite, onda ga ne vidite. Ja ga nisam vidio godinu dana prije nego što je don Jaime umro. Možda je već mrtav ili je otišao.

– Otišao?

– Stariji ljudi ponekad nestanu na stanovito vrijeme. Tko zna kamo odlaze.

– Montero, možeš li me odvesti k starcu? – upita Sean.

– Mogu pokušati. Ako je živ i ako želi da ga pronademo, onda ćemo ga naći.

– Kojemu plemenu Indijanca pripada? – upita Michael.

Montero slegne ramenima.

– Tko zna? Neki kažu da potječe iz plemena onih koji su dali ime ovoj zemlji, ali njih više nema. Ostao je samo taj starac.

– Jesi li ga ti vidio, Seane?

– upita Michael.

– Jednom dok sam još bio dječak sreo sam ga kod Sendstone Peak. Pričao mi je vrlo dugo.

– Nikad mi to nisi rekao – reče Eileen. – Što je pričao?

– Učio me mudrosti. mnogo je govorio, a zatim je naglo ustao, no prije nego što je otišao, zaustavio se i rekao mi: »Mudrost se mora podijeliti, inače će ostati ležati hladna u stijenama. Ja ću ti dati mudrost, mladiću.«

– I, je li ti dao?

– Malo, mislim. Vidio sam ga još samo jednom prije nego što sam se otisnuo na more. Opet je sa mnom vrlo dugo pričao.

– Čudan je – reče Michael.

– Indijanci ne žele pričati o njemu.

– Vjerojatno zaista ne znaju – doda Standish. – Ništa tajanstvenog nema u tome. On je jednostavno starac, koji živi sam.

– Možeš li me odvesti k njemu? – prekine ih Sean.

– Pokušat ću.

– Dobro, onda krećemo sutra ujutro.

– Što je s Woostonom? – upita Michael.

– To je tvoj problem, Michael. Ti si svećenik i mislim da bi ih svojom propovijedi mogao spriječiti, zato ostani ovdje. Ja ću otići i...

– Ja idem s tobom – mirno će Eileen Mulkerin. – To je moj ranč i Juan me također poznaje.

– I ja idem – reče Mariana.

– Ne možeš s nama. To će biti dugo i naporno jahanje. Tko zna kakve nas sve neprilike mogu snaći.

– Čini se da zaboravljate, kapetane, da će svakog časa stići Andres. Odvest će me silom. Ako ne želite ovdje ubijanja, jer Andres neće oklijevati, povedite i mene.

– Ona može jahati sa mnom – reče Eileen. – Dobro će mi doći njeno društvo, i ne vjerujem da bi mogla pasti s konja.

Odrasla sam na ranču. Naučila sam jahati čim sam prohodala.

– To je smiješno – prozbori Standish – odjahati u brda za nekim starcem koji je poznao vašeg muža. Možda i ne zna ništa. Ionako je vaš muž donio vrlo malo zlata. Ne mislite li da bi biò donio više da ga je bilo? A možda je starac već mrtav.

— Možeš li predložiti nešto drugo — mirno upita Eileen. — Wine, znam kako se osjećaš, ali ne znam što bismo drugo mogli uraditi. Dva puta nas je zlato spasilo, možda će i treći... Ako ne odem, što da radim? Da prodamo ranč ili pretvorimo ova brda u krvavo poprište? Radije ću umrijeti ovdje, ali neću prepustiti ni pedalj zemlje.

— Dobro! Idite ako morate — oklijevao je. — Hoćeš li ostati, Michael? Ja bih odjahao i razgovarao s Piom. Možda on zna neki izlaz ili bar prijedlog. On je mudar čovjek.

— Ne boj se zbog mene — reče Michael. — Ja ću biti ovdje.

— Ako ti bude netko potreban, dolje na škuni je Tennyson, i bit će najvjerojatnije u zaljevu iza Point Dume, ili na obali, znaš gdje je to. Rekao sam da mi sačuva »Lady Luck« po svaku cijenu. Možda će i ploviti podalje od obale, pa ga dozovi signalom.

— Ne brini, Seane — mirno odgovori Michael.

Sean ode u svoju sobu, skine košulju i opere se. Ugodno je biti kod kuće, čak i u ovo loše vrijeme. Dok je razmišljao, čuo je zvukove iz drugih soba. I ostali su se spremali na počinak. Iznenada se njegova vrata polagano otvoriše. Pojavio se Jesus.

— Mislim da ćemo imati društvo na putu — reče.

— Russella?

— Russella ili Tomasa. Kad vas odvedem, ja bih se najradije vratio da budem na ranču s bratom Michaelom.

— Hvala ti. Mislim da je tako najbolje... nego, koliko je godina Juanu? Sedamdeset? Osamdeset?

— On je star, vrlo star, ne mogu mu se odrediti godine. Najstariji ljudi na San Miguelu tvrde da je on izgledao star kad su oni bili dječaci. Tko zna? Možete li mi odgovoriti što će biti dalje? Ja ne mogu, iako me narod naziva mudracem čudotvorcem, ali prema Juanu ja sam naivan.

Montero se uspravi. Pažljivo je četkao svoj sombrero, pa pomalo zastajakujući rekao:

— Uvijek postoji sutra... Idem spavati.

— Jesus?

Montero se okrenuo:

— Da, gospodine?

— Ti si razgovarao sa starcem?

— Malo, vrlo malo. Mislim da će s vama više razgovarati. Laku noć.

Vrata se zatvore. Sean sjedne na krevet i izuje čizme, a zatim nekoliko trenutaka ostane razmišljati o sutrašnjem danu. Legne, utrne svijeću i sklopi oči.

VI

Premda je bilo vrlo rano, već je bilo prilično vruće u uskom kanjonu. Montero je jahao na čelu, a iza njega Eileen i Mariana, zatim par tovarnih konja, a na začelju kolone jahao je Sean.

Jahali su polako, jer je staza bila teška. Ni daška vjetera nije bilo u kanjonu. Nekoliko puta zapazili su divlju stoku i jelene.

Sve je bilo tiho. Ništa se nije čulo osim topota konja i povremenog mukanja krava u daljini. U tijesnom stjenovitom kanjonu nisu mogli brzo napredovati pa su oko sredine jutra bili samo desetak kilometara udaljeni od ranča. Nekoliko je puta Montero silazio s konja da zbriše tragove.

Iako je Sean smatrao da im još ne prijeti opasnost, držao je čvrsto pušku u rukama.

Život koji je provodio u planinama, pustinje i na moru, izoštrio je njegova čula. Na moru je naučio da osjeti najmanju promjenu po škripanju jarbola ili zvuku jedara. Isto je tako izoštrio sluh odrastavši kao gonič stoke i jašući grubim pustinjaškim planinama južne Kalifornije.

Montero stigne do mjesta gdje se staza širila i zaustavi se da se konji odmore. Sean dojaše do čela kolone i sjaše.

– Koliko još?

– Prije zalaska sunca, ne prije. – Montero slegne ramenima. – Ali nije daleko do mjesta gdje se staza račva.

– Nije li to vrh Saddle Rocka? – On prstom pokaže prema vrhuncu s njihove desne strane. – Nisam jahao dugo ovim putem.

– To je Saddle Rock. Jahat ćemo malo na sjever, a zatim skrenuti na istok.

Sean skloni svoga konja u sjenu, a zatim se pridruži ženama, koje su također sjahale da bi odmorile konje.

– Da li će se Montero zaustaviti da jedemo? – upita Mariana.

Sean je pogleda.

– Gladna si? Ne, ne vjerujem da hoće, bar ne sada. Vodi nas prema mjestu gdje ima vode, jer on ovdje poznaje gotovo svaki izvor.

– Ne sve?

– Samo stari Indijanci znaju za sve izvore.

– Vidiš, tamo je kanjon Lobo i tamo sam u lovu ustrijelio prvog planinskog lava. Bilo mi je samo dvanaest godina...

Nastavili su put sjenovitom stazom, zapadnom stranom prema najvišem vrhu u tom području, izbočenom pješčenjaku, koji je bio dio dugačkog lanca što je završavao drugim strmim vrhuncem na zapadu i jugu. Iznenada Montero skrene na sjever i počne slijediti još tamniju stazu što je vodila do samog vrha stijene. Nekoliko puta Sean je opazio tragove sandala, prepoznavši u njima tragove starčevih sandala.

Znači da je živ. Osjeti neobično uzbuđenje i ujedno olakšanje jer se neprekidno pitao da li je starac otišao. Koliko li je samo vremena prošlo otako ga nije vidio?

Raslinje je bilo sve rjeđe. Kako, starac živi razmišljao je Sean. Gdje nalazi vodu i hranu? Zašto nije dolazio k njima na ranč, gdje bi bio uvijek dobrodošao?

Odjednom su se našli na vrhu lanca. Bilo je nešto drveća i grmlja zagasitozelene boje. Zatim su zaobišli veliku stijenu i našli se na malom proplanku. Ispred njih, nasuprot stijenama, stajala je mala nastamba od isprepletenog granja. Na klupi ispred kolibe sjedio je starac Juan. Doimao se

krhko i vrlo, vrlo staro. Nosio je slamnati šešir, iznošen kaput, a na nogama sandale koje je sam napravio.

— Kako ste, prijatelji? — glas mu je bio vrlo tih. — Dugo vam je bilo potrebno da dođete.

— Zar ste nas očekivali? — upita Eileen.

— Dakako, vaš muž me zamolio da vam pomognem ako mu se nešto dogodi, vama i dječaku — on pogleda Seana. — Dijete je sada čovjek. To je dobro. — On pokaže rukom. — Hoćete li sjesti, moj dom je vrlo skroman.

Oni sjašu. Montero odvede konje u sjenu, zatim se vrati i čučne zapalivši tanku cigaru.

Sean uhvati rukom Marianin lakat.

— Starče, ovo je Mariana de la Cruz, iz Meksika.

Tamne se oči okrenu prema njoj.

— Ah, dakako! Bio sam tamo jednom. Divan grad, ali ne onakav kakva sam zamišljao.

Oni posjedaju po kamenju, a starac iz kolibe donese vrč i glinene šalice.

— Uzmite i pijte. To je staro piće od trava i meda. Okrepljuje i daje snagu.

— Mi smo u nevolji, Jaune — blago reče Eileen. — Čovjek nam želi oduzeti ranč ako ne vratimo dugove. Mislila sam da biste nam vi mogli reći gdje je moj muž našao zlato.

— Da, znam da ste u nevolji, i znam da ste došli zbog zlata. Reći ću vam, a onda morate brzo otići jer vas slijede. Osam ljudi vas slijedi. Žele vas ubiti.

— Vi ćete poći s nama?

— Poći ću. Ne možete otići sami — Zatim se okrene Seanu. — I kad odemo, jedino se ti možeš vratiti po zlato. Zapamti, samo ti!

— Dovest ću vašega konja, starče — odvrati Montero.

— Hvala. — Starac se okrene Eileen: — Vi se ne mijenjate, kao ni moj narod.

— Vaš narod ne stari?

— Svi ljudi stare, kao što svi ljudi umiru. Samo treba znati živjeti, da bi život trajao što duže.

— Dobro govorite. Vi ste neobičan čovjek.

— Dok nije došao vaš muž, bio sam usamljen. Bile su mi potrebne uši da me slućaju, glas da mi odgovara. Chumashi su bili dobar narod, vrlo pametni i brzi, ali imali su iskustva samo na ovoj zemlji ovdje. Vaš muž je bio čovjek koji je znao živjeti na kopnu i na moru. Slušao je dobro, govorio još bolje. Razumio je mnogo. Bio je dobra uma, spreman da prihvati ono što bi drugi mogli poricati.

— Vi ste obrazovan čovjek, starče.

— Što je obrazovanje nego prilagođavanje društvu i načinu života? Ima mnogo vrsta obrazovanja, ali ih ljudi ne prihvataju. Netko prihvata jedan način vjerovanja, ali se zatvara prema svemu što jest ili što bi moglo biti suprotno njegovu shvaćanju.

Sean je pažljivo slušao starca. Nije se više sjećao što mu je starac govorio u ono još davno vrijeme.

— Rekli ste mi jednom nešto o mudrosti — reče. — Ako že-

lite govoriti, rado ću vas slušati.

— Da, govorit ću. Ali važno je slušati i osjećati. Budnost je također način učenja. Sljedećih dana moraš biti oprezan.

Iznenada se okrene i pođe k svom konju. Uzme uzde, stavi ruku na jabuku sedla i lako se uspne na konja. Mahne ostalima da uzjašu i da ga slijede. Bez riječi krene niz stijenu, a onda okrene na sjever.

Staza se uopće nije vidjela, ali on ih je vodio dalje. Zatim se okrene i pogleda Seana, koji je jahao iza njega.

— Nemoj zaboraviti ovaj put, sinko, jer ja ću uskoro umrijeti.

— Neću zaboraviti.

Sean pogleda majku. Lice joj je bilo napeto, pomalo umorno. Pogleda i Marianu.

— Možete li vas dvije?

— Dakako — nasmiješi mu se majka. — Možeš li ti?

Sean se nasmije, a Mariana mu uzvratila osmijehom.

Više nije bilo tako vruće jer je počeo puhati povjetarac s mora. Povremeno su jahali u sjeni stjenovitih grebena i drveća. Dva puta je Sean opazio tragove grizlija. Jednom je ugledao trag planinskog lava i nekoliko puta tragove divljih koza.

Starac ih je vodio niz usku krivudavu stazu. Vodio ih je duboko u kanjon između golemih stijena. Ptice su cvrkutale. Tu je bio i mali izvor vode.

— Napijte se ovdje — reče starac. — Daleko je.

Sjahali su, predahnuli i napili se hladne izvorske vode. Mjesto je bilo skrovito, hladno i ugodno.

Ubrzo starac opet uzjaše.

— Koliko je daleko? — upita Sean.

— Do kraja. Mjesto kamo idemo izgledat će ti kao da si ga već vidio, ali drukčije od onih koje poznaješ.

Sean obriše dlanove o košulju i pogleda niz kanjon, ne videći nikakve oznake za orijentaciju. Starac je imao pravo, mora pažljivo promatrati okoliš da zapamti put.

Mariana je jahala uz Eileen onuda gdje je staza bila malo šira.

— Svida li vam se starac? — zapita Eileen.

— Svida — odgovori Mariana. — Jeste li opazili da nije rekao ništa kad je vidio da dolazimo? Nije čak predložio ni da ostanemo po strani.

— On zna bolje — suho će Eileen, a zatim doda: — Ali istina je da se o ravnopravnosti žena nikad nije raspravljalo kod njegova naroda, ili se tako čini?

Sean se ogleda. Nije mogao vidjeti iza sebe ništa osim stijenja i odsjaja sunca. Da li su ih Machado i njegovi ljudi slijedili? Starac je rekao da jesu i on je u to vjerovao. Možda ne mora uvijek vidjeti ili čuti da bi znao. Da li je tako osjećao stari Indijanac? Čak i Montero ponekad. Da li kretnja i čovjek i njegove misli stvaraju trag koji putuje dok ga netko ne osjeti?

Slegne ramenima i spusti ruke na opasač o kojem je vidio revolver najnovijeg tipa, koji je izumio čovjek po imenu Colt. Čovjek koji mu ga je prodao u Panami, jer je ostao bez

novca, nazvao ga je »duga devetka«. Tada je Sean kupio i dobru pušku, s osam metaka u bubnju. Bilo je dobro opet biti u sedlu. Mustang kojeg je jahao bio je dobar brdski konj, kupljen u Meksiku.

Nekoliko puta Sean se osvrnuo. U jednom trenutku opazi odbljesak sunca s metalnog predmeta. Možda mu se to samo učinilo?

Sunce je gotovo zalazilo kad ih je starac napokon doveo do izvora u Potreru.

– Napojite konje i napunite čuture.

– Idemo li dalje? – upita Sean zabrinut za majku i Marianu.

– Samo kilometar ili dva. Tomas bi mogao znati za ovaj izvor.

Pustili su konje da se napoje, a onda odjahali dalje. Ulogorili su se na skrovitom mjestu u udubljenju brda. Tlo je bilo pjeskovito. Sean prostre pokrivače za majku i Marianu.

– Bolje da malo odspavate, u zoru krećemo dalje.

Gledao je kako Montero odvodi konje do trave i veže ih, onda sjeda na stijenu pogleda uprtog u zvijezde. Večeras starac nije razgovorljiv, pomisli Sean. Nakon nekoliko minuta Montero se vrati.

– Ja ću stražariti, a ti se odmaraj – reče on.

– Probudi me u ponoć.

Ode do žena koje su već spavale. Legne i on pokuša zaspati, ali mu sam nije dolazio na oči. Zvijezde su se doimale vrlo blizu, vrlo sjajne. Noć je bila blaga kao djevojački dodir.

Kad je otvorio oči, Montero je bio pored njega.

– Što se dogodilo? – upita Sean.

– Pospan sam, prijatelju, vrijeme je da ti stražariš.

Sean ustane, stavi pokrivač na sedlo i uzme pušku.

– Mirno je. Ne vjerujem da su blizu, ali budi oprezan.

– Što je s Indijancima?

– Nijedan kalifornijski Indijanac nam se neće približiti kad je starac s nama, ali nisam siguran u jahače s onu stranu Kolorada, sa sjevera.

Prošao je jedan sat, zatim i drugi. Sean je obišao logor nekoliko puta i pogledao konje. Sjedio je na stijeni, kad mu se pridružila majka.

– Budna sam, Seane. Ako želiš spavati...

– Sve je u redu! Spavao sam dovoljno.

– Moramo spasiti ranč, Seane.

– Hoćemo.

– Znaš – ona sjedne do njega – Mariana je ljupka djevojka.

– Da...

– Voliš li je?

– Nije bilo vremena za romansu. Zaokupile su me brige. Ona je zgodna i da je ranč slobodan...

– Ima vremena. Mislim da će dugo biti s nama, Seane.

Nije odgovorio. Osluškivao je i učinilo mu se da je mirnije i tiče. Pogleda majku. Sjedila je uspravno, gledajući u dolinu.

– Netko dolazi – reče.

VII

Iznenada se Juan pojavi ispred njih.

– Dodite, idemo odmah dalje!

Montero je osedlao konje, a Juan ih povede niz obronak. Šipražje ih je greblo po licu, rukama i nogama. Starac se probijao kroz guštik.

Na proplanku je starac uzjahao pa je Montero zaostao na začelju. Odjednom Sean opazi da postaje svjetlije. Mjesec je izlazio.

Zatim se nadoše u tamnom kanjonu. Juan uspori. Ispred njih su bile planine, mračne i tajnovite, a ispod njih tamni kanjon.

Poslije sata jahanja stigoše u prostranu dolinu obasjanu mjesecom, ali starac nije gubio vrijeme. Vodio ih je prečicom. Puna dva sata jahali su ubrzano. Odjednom su se našli u prostranoj dolini gdje su rasle topole. Bila je tu i porušena kuća i napajalište.

– Ovdje ćemo se odmoriti jedan sat – reče Juan.

– Odjahat ću dolje da razgledam dolinu – reče Montero.

Sean pomogne majci da sjaše.

– Je li još daleko – upita Mariana.

Starac se nasmiješi.

– Tri dana, ako nas bude služila sreća. Možda i četiri. Hoćete li nastaviti?

– Svakako – odgovori Eileen. – Misliš li da bismo se mogli zaustaviti?

– Možemo li popiti kavu, starče. Ili je bolje da ne palimo vatru.

– Neće nas otkriti prije zore, mislim – odgovori starac podvinuvši noge. – Nema mnogo staza kroz šipražje.

– Starče – oprezno će Sean – jedan od onih koji jaše s Tomasom jednom je jahao s Vasquezom, razbojnikom.

– Postoje staze kojima netko može jahati, drugi ne. Neka nas slijede ako se usude.

Bilo je vrlo tiho. Starac je znao što čini, ali Sean nije bio spokojan. U kantini Tomasa Alexandra zaustavljao se svatko tko je onuda prolazio, a mnogi od njih bili su razbojnici iz Vasquezove bande. Poznavao je udaljene, tajnovite staze, a poznali su ih i ostali koji su jahali s njim.

Ako ih uhvate u ovim osamljenim planinama, kamo Kalifornios rijetko zalaze, nema uzmicanja. Juan je nenaoružan, Montero ima staru pušku marke Hawken, a majka je imala istu pušku kao i on. Marian je bila bez oružja. U borbi će biti Montero, majka i on sam. Machado će imati Tomasa, Russella i ostale. Logično je bilo što je Juan namjeravao učiniti – izbjeći borbu po svaku cijenu.

Eileen Mulkerin stajala je kraj vatre i promatrala svoga sina. Ponekad je ovaj plećati mladić bio za nju stranac. Michael je uza svu svoju neobuzdanost uvijek bio bliži kući. Sean se vrlo rano otisnuo na more s Jaimeom i ostalima i vraćao joj se povremeno snažniji, sigurniji u sebe i sa zapovjedničkim tonom u glasu, koji je ponekad znao uplašiti.

Ali imao je i drugu crtu, vjeru u misticizam, što je Michaela okrenulo crkvi. I Jaime je imao tu crtu, a i ona sama. Bilo je to ono keltsko, duboko u njima svima, iako dublje i jače u Seanu. Montero je to spomenuo jednom kad je pričao Seanu kao dječaku. Stari Juan je to također zapazio.

Ona dođe do mjesta gdje je sjedio starac i on je pogleda. On htjede ustati, ali ga ona zadrži.

– Sjest ću – rekla je.

Juan je izgledao stariji i mirniji. Ipak se nešto promijenilo u njemu.

– Što je, Juane?

– Bit će krvi – odgovori on mirno – krvi i smrti. Vi niste smjeli doći.

– A otkad se žena boji krvi?

– upita ona. – Problem nije samo Seanov nego i moj. Ako je suđeno da bude krvi, proliću tuđu prije nego vlastitu.

On odmahne glavom.

– Je li sigurno mjesto kamo idemo? Zaklonjeno?

– Nema sigurnosti na ovoj zemlji, ni stalnog zaklona. Jednom je moj narod imao zaklon, ali ga je nestalo, sve je porušeno. Živjeli smo u svom svijetu. Učili stare običaje, vjerovali u vlastitu sigurnost. Ali nismo bili sigurni. Imali smo svojevrsnu mudrost. Nismo poznavali stvari koje vi i vaš narod poznajete, ali mnogo toga vi ne znate i možda nikad nećete znati, jer vama to ne može koristiti. Zemlja se tresla, raskolila, lava je potekla, gorjela je vatra, a moj je narod besciljno bježao. Neki su došli do mora i utopili se u velikim

valovima, neki su otišli u pustinju i pomrli od žeđi, a mnogi su ostali pod ruševinama svega što smo izgradili. Nekoliko nas pošlo je u planine. Neki su preživjeli. Mnogi su umrli jer nisu znali živjeti bez stvari na koje su navikli. Bio sam mlad, njihov duhovni vođa, ali sam isto tako volio divljinu i često odlazio prikupljati ljekovito bilje. Tako sam preživio.

– Nikad nisam o tome ništa čula – gledala ga je začuđeno.

– Jeste li ikad Jaimeu pričali o tome?

– Malo. Jednom je u pustinji naišao na zid i kraj njega našao komadiće ćupa, tankoga, lomljivog, prelijepog. Čudio se kako se kineski ćup mogao naći ovdje i vrlo se iznenadio što on nije iz Kine nego dio našega vlastitog.

– A Sean? Zna li on za to?

Starac je šutio nekoliko minuta, pa rekao:

– On sam mnogo zna. On zamjećuje, osjeća, zna gdje se nešto događalo. To je duboko u njemu.

– Učili ste ga tome kad je bio mlađi?

– Učio? Možda! Učenje nisu samo instrukcije, ponekad je to samo otvaranje vrata ili podizanje vela. A nekima je to dovoljno da bi vidjeli, shvatili i ostvarili.

– Govorili ste o krvoproliću! Hoće li moj sin preživjeti?

– Ne znam, senjora. Kad sam bio mlađi, znao sam mnoge stvari, ali sada se gase svjetla i vidim mutno.

– A vaš grad? Mjesto otkud ste došli? Vaš narod? Tko su oni bili?

– Drugi narod...sada to nije važno. Vjerujem da sam posljednji, i star, vrlo star.

– Ali odakle ste došli?

– Sa svih strana, ali davno, davno. Ovo nikome nisam pričao.

– Čak ni Seanu?

– Ne još...možda ću uskoro. Ali malo, jer prošlost je nepovratno otišla. Moj narod je bio snažan i ponosan. A danas nas više nema!

– Morali biste nekome ispričati. To bi bila povijest, ljudi moraju učiti iz toga!

On se nasmije.

– Čovjek ne uči iz povijesti. Svaka generacija vjeruje da je pametnija od prijašnje, svaka vjeruje da može nadživjeti pogreške starijih. Svaka otkriva iste stvari, pa diže ruke i govori: »Pogledaj što sam pronašao! Pogledaj što ja znam!« I svatko vjeruje da je to nešto novo.

Posljednja zvijezda se ugasila. Starac ustane.

– Moramo ići. Ne znam kako, ali oni su pronašli put i blizu su nam...preblizu.

Eileen ode k Seanu.

– Juan kaže da dolaze i da će biti krvi.

– Očekivao sam to.

Još jednom su krenuli u svitanje, ne ostavljajući nikakvog traga na putu kojim su prolazili. Sean ponovo obriše ruke o košulju i pogleda u brda iza sebe. Znao je da će do toga doći, jahao je oprezno, lagano sjedeći u sedlu, spreman da brzo skoči s konja bude li potrebno. Mogao je pucati iz sedla, što je činio mnogo puta do sada, ali mora biti siguran

da će svaki metak pogoditi cilj. Tu su bile majka i Mariana.

Starac je odlučno hodao, zatim proveo konje kroz potok uzdama, okrenuo ih i nekoliko puta promijenio smjer.

Seanu se učini da vidi prašinu iza njih, ali Juan odmahne glavom.

– Ne znam kakva je to prašina. Oni su mnogo bliže. Jednostavno nas ne vide.

Sean je samo ponegdje ugledao tragove jelena. Teren se iznenada promijenio. Put je skretao u strmi kanjon. Bilo je užasno gledati duboke provalije i pustoš.

– To je velika pukotina – reče mu Meksikanac Montero – napuklina u zemlji koja kilometrima presijeca planine od Meksika do mora, daleko na sjever od Montereyja. Jahao sam tuda.

– Posljedica potresa – komentira Sean. – Čuo sam o takvim mjestima.

Bio je mrak kad su ponovo stali. Juan s naporom sjaše i protegne se.

– Ne rasedlavajte konje. Napraviti ćemo kavu, nešto pojesti i odjahati dalje.

– Večeras? – Mariana je bila sumnjičava.

– Moramo!

Pošto su jeli i popili kavu, Juan se teško uspravi. Sean ga je promatrao i bio zabrinut.

– Možda bismo se morali odmoriti, starče. Umoran si.

Juan se nasmiješi.

– Ovih dana sam često umoran, no to nije važno.

– Ali mali predah?

– Nemamo vremena. Oni brzo dolaze.

Sean krene da ugasi vatru, ali ga starac zaustavi.

— Ne, dodaj drva i pusti da gori. Mislit će da smo još ovdje. Spustit će se dolje puzeći i ništa neće naći.

— I onda?

— Odmaknut ćemo im nekoliko kilometara, a možda i za dužinu cijele noći. To je velika razlika, amigo!

Oni uzjašu i Juan ih oprezno povede u tamnu noć.

VIII

Već je bilo svanulo kad su se zaustavili da malo predahnu.

— Odmorit ćemo se — reče Juan smjestivši se na oveći kamen. — Ne možemo dalje, oni su nam za petama.

— Kako znate? Nismo vidjeli ništa!

— Ja znam.

— Moramo naći zlato, Juane, inače ćemo izgubiti ranč.

— Zar je to tako važno? To je samo zemlja, a zemlje poput vaše ima mnogo. Ako izgubite ovu, idite drugamo i uzmite još više. Mogu vam pokazati gdje ima dobre zemlje.

— To ne dolazi u obzir. Ondje je naš dom i naša škuna je tamo, ondje je i grob mog oca.

— Zaboravio sam. — Starac ušuti, pa nastavi: — Oni su vrlo blizu. Naći će nas i sve odnijeti.

— Neće oni nama ništa odnijeti — reče Eileen Mulkerin. — Ništa oni neće dobiti, Juane, osim velikih nevolja. Ne želim ništa izgubiti, Juane. Ne želim, čujete li?

— Da li su ljudi koji nas slijede opaki?

— I još kako. Jedan se zove Wooston, drugi je King-Pin Russel, zatim Tomas Alexander i Jorge Fernandez.

— Fernandez? — Pri spomenu imena Fernandez Juan stisne pesnice. — Je li to jedan mršavi, žilav čovjek?

— Da, ... i Andres Machado je s njima.

— Taj je ubio jednu Indikanku. Vrlo dragu djevojku. Često mi je donosila ljekovito bilje... — Sjedio je i šutke razmišljao, zatim zatresao glavom.

— Ne, ne mogu, vi ste moji prijatelji, ali nalazište nije bogato, tek nekoliko grumena zlata. Nije toliko koliko vi mislite. Za vas bi možda bilo dovoljno... ali ne smijem riskirati.

Sean čučne do starca.

— Odvedi njih, Juane, a ja ću ostati ovdje. Jamčim da vas ni jedan od njih neće slijediti.

— Tada će ubiti tebe.

— Neće prije nego što ja ubijem njih. Vodite sa sobom Marianu i senjoru, ja ću ostati.

— Ako ti ostaneš, ostat ću i ja — odgovori Montero.

Starac je gledao jednog pa drugog kimajući glavom.

— Vi ste hrabri i dobri ljudi — uzdahne. — Malo se odmorite, napojite konje, jer moramo uskoro krenuti. — Maknuo se podalje od njih u sjenu da malo odspava. Eileen Mulkerin je promatrala svoga sina.

— Nećemo se razdvajati, Seane. Mislím da nas vodi na neko posebno mjesto i poći ćemo zajedno.

— Svakako imaš pravo i zabrinut sam zbog njega, ali post-

upit ću kako sam rekao. Odjahat ćete s njim, a ja ostajem.

– Ili idemo svi... ili nitko.

– Senjora, ja...

– Ne... Volim svoj ranč, ali nijedan ranč nije vrijedan krvi moga sina, pa zato ponavljam: ili idemo svi, ili nitko.

Montero je odveo konje da ih napoji, a Sean se naslonio na stijenu zamišljen. Osjećao se vrlo umornim. To dugo putovanje, brige, pa sad još i prepirka s majkom. Sklopio je oči, stiskao je šake, stežući prste. Na neki način mora ih zaštititi. Juana, majku, Marianu. Montero? On je dobar čovjek i učinit će sve što mu se kaže.

Osjeti nečiju ruku na ramenu, pa otvori oči. Sunce je bilo visoko na nebu. Ruka bijaše Juanova.

– Dobro se odmori, odspavaj, sine. Morat ćemo uskoro odjahati.

– Recite nam kuda da idemo? Vi ostanite, prilegnite i odmorite se.

– Put kojim moramo ići samo je jedno sjećanje. Dobro je za mene da idem.

– Moj muž vas je vrlo cijenio – reče Eileen Mulkerin.

– Bio je dobar čovjek – starac pride svom konju – vrijeme je, moramo poći.

* * *

Andres Machado bio je na čelu skupine kad su prispjeli do tinjajuće vatre. Brzo je objahao okolo zajedno s Russellom.

– To je dim koji smo vidjeli, zar ne? Što misliš, čemu im je služio?

– Za kavu – odgovori Machado. Spuznuo je sa sedla,

sporo. – Mogli bismo je i mi sebi skuhati. – Okrene se i naredi: – Silva, sad ćemo jesti.

– Bio je to nekakav znak – promrmlja Silva.

– Znak? Kome? – svi ga pogledaše.

– Mislim da su nekome signalizirali – odgovori nećakajući se.

– Kome bi mogli signalizirati? – upita Alexander nestrpljivo. – Nikog ovdje nema, Silva. Čak ni Indijanci ne žive u ovoj divljini.

– Bio je to nekakav znak – uporno će Silva.

– Što je s tim starim Indijancem? – upita Wooston. – Samo jednom sam ga vidio.

– Ja ga ne poznajem – reče Tomas, ogledavajući se.

– Jednom sam ga vidio – odgovori Fernandez. – Bio je vrlo čudan.

– Čudan? Kako?

– Pa, jednostavno čudan. Zatvoren u sebe. Nikad nije dolazio u grad. Ostali Indijanci su ga izbjegavali, kao da su bili preplašeni.

– Koga su se bojali? – upita Russell prezrivo. – Jednom ga vidjeh. Običan stari čovjek...izgledao je kao stogodišnjak. Dah dima iz lule bi ga otpuhnuo.

Crne Tomasove oči ošinu Russella. Nije ga baš volio.

– Ali nijedan ga nije otpuhnuo, a u stotinu godina čovjek vidi i osjeti mnogo dima.

Silva je stavljao slaninu na tavu.

– Vidjeli su ga kako saziva duhove...

Russell se nasmije.

– Gluposti! Sve su to same gluposti!

Sjedili su dremuckajući i pričajući. Skupina se povećala jer im se pridružiše dvanaestorica Kaliforniosa. Jedan od njih bijaše i Silva, nizak, plećat čovjek, u čijim je žilama teklo tri četvrtine indijanske i četvrtina španjolske krvi. Bio je izvrstan kuhar, vaquero i tragač.

— Što ćeš učiniti s njima kad ih uhvatimo? — upita Russell, gledajući Machada.

— Ovo je duboka divljina — reče Wooston — lako se mogu izgubiti. Bio bih iznenađen da nađu put nazad.

Russell izvuče iz džepa cigaru i pripali je.

— Može im se dogoditi bilo kakva nesreća.

Machado ga prostrijeli očima.

— Tvoj posao je samo tvoj. Ja hoću samo djevojku.

— A Seana Mulerina, koji ti ju je oteo?

— Ne znam da li ju je on oteo... Ona je utekla s obale... bila je to luda djevojačka zamisao... i tu se našao njegov brod. Bilo kako bilo — uzdahne Machado — borit ću se s njim i ubit ću ga.

— Bolje da ga odmah ubiješ — posavjetova ga Russell.

— Ne, borit ću se i onda ga ubiti. Radi zadovoljštine.

— Budi oprezan, senjor — Tomas ga letimično pogleda. — Vrlo je jak i dobar borac. Da sam na tvom mjestu, pucao bih u njega... s udaljenosti. Kad padne, ispalio još pet metaka da budem siguran da je mrtav.

— Proguta komad slanine i zatim nastavi: — Prošle godine u mojoj kantini petorica su se dogovarala kako će ga opljačkati i započeli su borbu s njim.

— Čuo sam nešto o tome — reče Wooston. — Ubio ih je sve, zar ne?

— Da, četvoricu. Jedan je pobjegao glavom bez obzira.

* * *

Dan je bio sumoran. Sivi oblaci nadvili su se nad planinama zakrivajući najviše vrhove, a udoline su bile jezo-vite, pritisnute nekom čudnom morom. Fernandez ih je vodio. Prošli su vrlo kratak put, kad on najednom zaustavi konja.

— Što je? — nestrpljivo upita Machado.

Fernandez pokaže na zemlju, gdje su ležale dvije ukrštene grane.

— Ne sviđa mi se to — reče. — To je opet neki znak.

— Samo gubimo vrijeme — reče Machado prošavši preko grana. Ostali su ga slijedili.

Visoko gore iznad njih začulo se užasno zavijanje, koje im je sledilo krv u žilama. Ponovo se zaustave, izvukavši revolvere iz korica. Zavijanje se pojača, pa prestane, da bi se opet začulo. Gledali su pažljivo planine, ali nisu vidjeli ništa.

— Kojot — reče Russell.

— Nije kojot — obrati mu se Tomas. — Bio je to glas smrti. Wooston se nasmije.

— Ne bojim se duhova. Krenimo!

Skupinu je sada predvodio Machado. Put je vijugao kroz prašnjavu i suhu udolinu, gdje nije bilo nikakvog raslinja osim ponekoga kaktusa. Odjednom Machado zastane čekajući Silvu.

— Staze je nestalo. Nađi je!

— Ali ubrzo će mrak — promrmlja Russell.

Put je bivao sve brdovitiji. Crnogorice je bilo sve manje uz potok su rasle niske platane. Što su išli dalje, platane su bile više, tanje i mnogobrojnije. Silva je nekoliko puta pomislio da je na dobrom putu, ali ubrzo bi shvatio da je pogriješio. Doveo ih je na proplanak uz potok. Nemarno je razgledavao okolicu.

— Koje je ovo mjesto? — upita Machado. Čini mi se da se potok, zove Sespe. Čuo sam već o ovom mjestu. Pričali su mi da je ovo vrlo loše mjesto.

— Meni baš izgleda dobro. Ovdje ćemo se ulogoriti. Jesu li oni daleko ispred nas?

— Možda sat ili dva. Ne više

— oklijevajući odgovori Silva.

— Što nije u redu? — Wooston je ispitivački gledao Silvine oči.

— Ne sviđa mi se ovo mjesto. Nešto nije u redu. — Kako to misliš?

— Vodi ih starac. Senjor, nešto je tu vrlo čudno. On više ne pokušava umaknuti.

— Što to znači? — Wooston je bio zlovoljan.

Russell prestane rasedlavati konja kako bi bolje čuo Silvu.

— On više ne pokušava umaći zato što nas želi uhvatiti, znači da mora postojati neka zamka.

— Zamka? Svaka zamka bit će za njega, ne za nas.

— Kažeš zamka? Gdje bi nam je oni mogli postaviti? — javi se Russell.

Silva je oklijevao s odgovorom, gledajući jednog pa drugog.

— Ovdje — napokon izusti.

— Mislim da bi ta zamka mogla biti ovdje.

IX

Pošto su jahali cijelu noć, oko podneva ih starac dovede do nekog potoka.

— Ovdje ćemo se odmoriti nekoliko minuta i napojiti konje.

Eileen je sjahala i pošla do potoka da spere prašinu s lica.

— Mislim da smo blizu cilja — reče Sean približivši se majci.

— Imaš pravo, jedino se čudim zašto smo se sada zaustavili.

— Da se odmorimo.

Ona se ogleda.

— Nema ga. Otišao je. I Montero je s njim.

Sean se naglo okrene. Konji su bili ovdje, ali oba starca su nestala. Pride Mariana.

— Je li ovo mjesto koje tražite?

— Ne — odgovori Sean. — Ali pokušavam procijeniti gdje smo. Mogao bi biti Pine Mountain... ako jest, onda je ovo potok Piedra Blanca.

— Ne znaš točno? — upita Mariana.

On slegne ramenima.

Čekali su blizu potoka odmarajući se i nevezano čavrljajući. Sean je bio nervozan i zabrinut. Povremeno bi otišao do puta kojim su došli, ali vidljivost je bila ograničena. Povremeno je kontrolirao svoje oružje.

Iznenada se pojaviše Montero i Juan. Uhvatiše konja za uzde i krenuše dalje. Juan ih je vodio nekim čudnim putom. Vjerojatno je to bilo presušeno korito neke rijeke. Nekoliko puta su zapazili indijanske zna-

kove uklesane u kamenju. Iznenada izbiše na proplanak na kojem je bilo nekoliko raštrkanih stabala, a zemlja je bila obrasla žutom travom. Juan ih povede preko proplanka na sjeverozapad. Prolazili su između stabala i preko maloga planinskog potoka. S druge strane dizao se visok zid od stijena, a oko njega prsten tamnih zidova.

— Mi ćemo sada otići — reče Juan — a vas dvojica ćete ostati ovdje. — Pokazao je Seana i Montera.

— A ja? — upita Eileen Mulkerin.

— Vi ćete poći sa mnom.

— Ne sviđa mi se taj plan — protestirao je Sean. — Otići ćemo zajedno.

— Ona će biti sigurna.

— Koliko dugo ostajete?

— Do svitanja, možda malo duže. Ti jašeš, pucaš, ploviš po velikom moru... možda urnreš već sutra, zato ću to reći samo njoj.

Eileen uzme pušku i okrene se smijući.

— Bit će sve u redu — reče i krene za Juanom.

— Ako želiš s njima, idi — reče Montero Seanu. — Ja ću se već snaći.

— Da slijedim njega? On bi to zapazio. Ako je rekao da ostanemo, ostat ćemo.

Nekoliko je puta Sean osluškivao i ogledao se. Nije bilo nikakvih tragova potjere. Bio je zabrinut. Najednom spazi krhki, tanki komadić glinenog lonca.

— Kakvo je ovo mjesto? — obrati se Monteru.

— Mjesto na kojemu moramo biti tihi i mirni. Ovo je Starčeva zemlja — odgovori Montero jednostavno.

Sean ga pogleda. Okrene se Mariani, koja je pripremala kavu.

— Ne švrljaj okolo, ostani blizu vatre i konja.

— Misliš da će biti nevolje?

— Ne još, ali ovo mjesto je tajnovito, zar ne osjećaš?

— Mirno je.

— Zanima me kamo su otišli.

— Po zlato, pretpostavljam. Bolje je da ostaneš pod stablima.

— A ti?

— Pogledat će u okolne ruševine.

— Senjor — javi se Montero

— ne bih išao tamo. Najsigurnije je pod stablima ili pored vatre.

— U redu! — složi se Sean.

Bio je vrlo uznemiren, iako to nije pokazivao. Znao je da negdje blizu Machado i ostali tragaju za njim. Prihvatiti borbu na ovom mjestu bilo bi pogibeljno, to više što su se s njima nalazile Mariana i Eileen.

— Skuhajmo nešto — predloži. — Pojest ćemo i ugasiti vatru, tako da ne postoji bojazan da će nas pronaći.

Sean je promatrao planine i ruševine. Postajao je sve nestrpljiviji. Poslušao je Montera jer ga nije htio naljutiti. Poštovao ga je kao svog oca.

— Kažeš da je stari Indijanac? — upita Montero Seana nakon večere.

— Tko zna? Zovemo ga Juan, ali da li je to njegovo pravo ime nećemo nikad saznati.

Pretpostavljam da je potomak nestaloga indijskog naroda.

— Da li je senjora sigurna s njim?

— Dakako da jest. Zna se brinuti o sebi. I starac bi dao život za nju.

— Zašto svoju majku zoveš senjora? — upita Mariana.

— Vidjet ćeš i sama. Ona i jest senjora, vjeruj mi. Kad čuješ njen glas, odmah znaš tko je gazda. Sa svima je bila takva, osim s ocem. Svi su je zvali i zovu je senjora. — Sean provjeri revolver i nastavi: — Volio bih da je Michael s nama. Brz je na revolveru. Znam da se smirio, ali ponekad me zabrinjava ta njegova miroljubivost. Bolje da odspavaš malo — obratio se djevojci.

— Nisam umorna.

— Nisi umorna poslije tolikog jahanja?

— Moj otac je skupljao stoku po planinama Guerrera. Mogu podnijeti dugo jahanje.

— Bi li znala upotrijebiti oružje?

— Dakako, to me ne moraš ni pitati.

— Ipak se moraš odmoriti. Kad se ujutro vrate senjora i Juan, odmah krećemo dalje.

Mariana se povuče dublje u sjenu stabla i legne na pokrivač, stavivši pod glavu sedlo umjesto jastuka. Sean ju je pokrio pončom.

— Divan si, Seane — prošapće ona.

— Hvala — zbunjeno će Sean.

Mariana se sklupča i zaspi, a Sean se vrati vatri i nabaci još nešto granja. Najednom začuje šum nekoga kretanja i povuče se dublje u sjenu.

— I ja sam čuo — reče Montero — ali moramo čekati. Mogao bi biti jedan od njih.

* * *

Samo nekoliko kilometara dalje Juan se zaustavi. Put ih je doveo do livade na uzvisini, okružene brežuljcima prekrivenim kamenjem. Eileen zaključila da su blizu cilja.

— Ovdje ćemo ostaviti konje ovdje su sigurni.

— Zar ćemo pješačiti?

— Da, ali ne daleko. Samo ćete se razočarati, mislim da nema zlata toliko koliko je vama potrebno.

— Da li ćemo se vratiti poslije svitanja?

— Bojite se za njih?

— Da, iako znam da je Sean snažan, ali njih je mnogo više.

— Nije sam!

— Mislite na Marianu i Jesusa?

— Da, ali sad ćemo se ovdje odmoriti senjora, a sutra ćemo nastaviti.

X

Mariana se trgne iz sna osjetivši nečiju ruku na ramenu. Bio je to Sean.

— Ustani, Mariana, mislim da dolaze.

— Tko? Senjora ili oni drugi?

— Oni drugi. Ostani u sjeni, ne želim da znaju koliko nas ovdje ima.

Ona brzo ustane a Sean uzme pokrivač i sedlo i brzo joj osedla konja.

— Ne udaljuj se mnogo od konja, jer ako se dogodi ono najgore, uzjaši i bježi. Idi u Los

Angeles, potraži Pija Pica i ispričaj mu sve.

Niz kanjon se čuo topot kopita. Mjesec je obasjavao zemlju i Sean je vidio kako dolaze u skupini. Bilo ih je devet ili deset.

Sean je zauzeo dobar zaklon. S njegove lijeve strane Mariana je držala konje za uzde, a Montero je nestao. To ga nije odveć zabrinjavalo, jer on je uvijek bio tamo gdje je bilo najbolje za njega.

– Osjećam dim – reče Russell.

– Zapalili su vatru – reče netko drugi – skoro će se utrnuti.

– Ne mičite se! – progovori Sean.

– Tko je to?

– Sean Mulkerin. Čini mi se da ste prevalili dug put, ali vam se nije isplatio, jer ćete se vratiti natrag praznih ruku.

– To ćemo vidjeti – Woostonov je glas bio odrješit.

– Gdje je Mariana de la Cruz? – upita Machado.

– Ovdje je, no ona je odlučila da se ne uda za tebe.

Machado se prezrivo nasmije.

– Žene ne donose odluke. Njen ujak je dao odobrenje, i to je dovoljno. Imamo zakone, gringo.

– Dobre zakone – mirno odgovori Sean. – Ja ih poštujem, a ti? I nemoj misliti da se vrijeđam zbog naziva gringo. Ja sam isto toliko dobar Meksikanac kao i ti.

– Mnogo pričaš, gringo.

– Znam mnogo o svima vama.

– Gdje je ona, gringo? – Machado izvuče smotani bič.

– Donio sam ovo za nju.

Ostali se počеше povlačiti. Sean se nasmije.

– Tvoji prijatelji ne žele da budu blizu, osjećaju da ćeš ti prvi umrijeti.

– Ja se ne bojim.

– Dakako da se ne bojiš, Machado. Nisi ni budala, zar da budeš ubijen zbog djevojke koja bježi od tebe? Bilo bi to ludo. Savjetujem vam da se vratite odakle ste i došli.

– Senjora – zazva Wooston.

– Ovdje samo ja govorim – reče Sean.

– Senjora, dajte nam zlato i svi možete slobodno otići.

– Misliš da će vjerovati riječima lopova? – upita Sean prezrivo.

– Nazivaš me lopovom?

– Ako nisi lopov, zašto si onda ovdje?

– Mislim da je sa m – iznenađeno reče Russell. – Uhvatimo ga.

U dubokoj sjeni Mariana kucne kamenom o kamen. Zvučilo je kao škljocanje zatvarača puške. Negdje u daljini začuše se još dva takva zvuka. Jedan je nesumnjivo bio škljocanje puške.

– Vidiš da nisam sam. Ako hoćete umrijeti, samo dodite. Mogu ubiti dvojicu na ovoj udaljenosti prije nego što se pomaknete.

Machadu se to nije svidalo. Bili su na otvorenom prostoru, obasjani mjesečinom. Zvuci napinjanja pušaka dolazili su s dobro odabranih skloništa.

– Dodite – Machado okrene svoga konja – uskoro

će mrak, a oni nam ne mogu pobjeći.

Polako odjahaše u kanjon. Nakon sto i pedeset metara zaustave se.

— Možemo čekati ovdje — reče Machado.

— Do vraga — Russell se podrugljivo naceri. — Mogli bismo ih uhvatiti. Tko može biti tamo? Dvije žene, jedan starac i Mulkerin.

— Ne budi lud, Russelle! Znam da je Sean Mulkerin dobar strijelac, a kažu da i udovica dobro gađa. A tu je još jedan čovjek, premda o njemu ništa ne znam.

— Montero zna pucati — kratko će Silva. — Hrabar je čovjek, a kreće se kao duh.

Na ovu upadicu netko se nasmije.

— Tko se smije? — Wooston se brzo okrene.

Wooston je gledao jednog pa drugoga, ali su svi šutjeli.

— Starac može biti duh. Tko zna — napokon reče Silva.

— Ako ga nađemo, vidjet ćemo — naceri se Russell. — Vidjet ćemo može li duh krvariti.

Jedan se kamen otkotrlja udarajući o stijene. Svi se okrenuše.

— Zapali vatru, Silva — reče Wooston. — Možemo popiti kavu dok čekamo.

— Ne bojiš se da bi mogli pobjeći? — upita Fernandez.

— Neka bježe. Naći ćemo ih. Predosjećam da je zlato negdje blizu.

— Gdje smo mi uopće? — upita Russell.

— Zašto pitaš? Kad završimo s njima, vratit ćemo se.

Najednom visoko u stijenama začuju grohotan smijeh, kakav nikad do sada nisu čuli. Zvučio je u ovoj divljini jezovito da li zbog odjeka stijena ili njihove vlastite fantazije?

Russell skupi ramena i zagleda se u ostale. Wooston je žvakao komad suha mesa, a Machado je palio tanku cigaru. Tomas pogleda Russella i prigušeno se nasmije. Veliki, opaki Amerikanac, bio je malo uplašen, mislio je. Pogleda Machada i zapazi da je čovjek čeličnih živaca.

* * *

Sean se spusti sa stijene do mjesta gdje je čekala Mariana.

— Bila si dobra — reče. — Pomoglo je.

Jesus Montero se pojavi i pridruži im se.

— Stavite lončić na vatru — reče — popit ćemo kavu.

Sean baci nekoliko grana na vatru. Pili su kavu i žvakali hladne tortilje i suho meso.

— Dani se — reče Montero. — Trebalo bi da krenemo.

— A senjora i Juan? — upita Sean.

— Naći će nas.

Montero ugasi vatru ostatkom kave. Okrene se i krene natrag. Iznenada se naglo baci na zemlju. Metak udari u stijenju iznad njegove glave. Uzevši hitro pušku, Sean otrči na stijenju. Na trenutak ugleda neku sjenu, nanišani i opali. Netko opsuje, ali to ne bijaše psovka ranjena čovjeka.

Montero se skloni za drvo. Sean ga je promatrao i zabrinuo se. Wooston, Machado i ostali mogli su se približiti i

učiniti njihov položaj teško branjivim. On repetira svoju pušku, počeka malo, a zatim se odšulja na novi položaj.

Montero se pojavi iza stijene.

— Konji su spremni, amigo. Poći ćemo bliže senjori.

— U redu — odgovori Sean.

Zapuca prema stijeni gdje je mislio da se skrivaju napadači, pretrči nekoliko koraka natrag, pa zapuca ponovo.

Spuštajući se niz stijenje, zajašu konje i upute se uskim putem između drveća. Nekoliko stotina metara bilo je tako usko da su gotovo dodirivali stijenje s obje strane. Konji su se teško probijali po glatkom kamenju. Uspeli su se na uzvisinu u borovu šumicu i za nekoliko minuta pod okriljem borova bili su sasvim skriveni.

Montero ih je vodio zavojitim putem kroz šumu prema vrhu. Dospjevši do vrha, Montero se zaustavi.

— Tamo je Sespe — pokaže rukom. — Ako mu se išta dogodi, odjašite na jug.

* * *

Eileen Mulkerin se protegne pogledavajući oko sebe. Bila je na južnoj strani potoka koji je tekao od istoka na zapad. Učini joj se da vidi pukotinu u stijeni iznad sebe, s lijeve strane.

Juan je oklijevao samo časak, tada se okrene prema pukotini. Nekoliko se puta vraćao da bi prikrio tragove posipajući ih prašinom.

Iznenada dođe do mjesta ispod golemoga starog hrasta okruženog stijenama, gdje se jasno vidjelo da je to nekad bio zid.

— Konje moramo ostaviti ovdje.

Eileen uzme pušku i čuturicu. Slijedila je Juana, koji se između stijena kretao iznenađujuće lako. Juka, * što je rasla na nižim predjelima, sada je rasla vrlo oskudno. Juan se zaustavi u sjeni kamenitih zidova što su se dizali s obje strane.

Bojim se da ima vrlo malo zlata — Juan pogleda Eileen.

Toliko se nadala zlatu. Grozila se pri pomisli da ga možda nema, sada kad im je neophodno da plate dugove za ranč.

Kad su se ponovo zaustavili, ona se ogleda unaokolo. Nalazili su se u udolini, koja je sa tri strane bila okružena visokim liticama u obliku potkove. Na kraju udoline nazirao se otvor pećine.

— To je ovdje. — reče Juan.

— Pokazat ću vam.

Zatim je odvede do ulaza u pećinu. Kad su joj se oči privikle na tamu, spazila je policu i na njoj niz ćupova. Juan uzme jedan od njih i pruži joj ga. Ona ga prihvati. U ćupu je bila zlatna prašina i nekoliko grumenja zlata veličine graška. Ona saspe zlato u kožnu kesu koju je ponijela sa sobom. Ispraznivši sve ćupove, odmjeri kesu. Dva kilograma? Moglo bi biti... ali to nije ni polovica od onoga koliko im je bilo potrebno.

Juan ju je zabrinuto promatrao.

— Nije dovoljno?

* Juka (yucca) — vrst lilijske biljke koja se gaji kao ukrasna biljka. Vlakno služi za tkanje (op. ur.)

— Pomoći će — uzdahne ona — ali nije dovoljno. Ipak, hvala, stari prijatelju, učinili ste sve što ste mogli.

— Odmorit ćemo se malo — reče Juan — dug je put natrag.

— Oni će nas čekati — usprotivi se ona — možda su u nevolji.

— Znaju oni što valja raditi, a mi se moramo odmoriti, senjora.

XI

Unutrašnjost pećine bijaše hladna i vlažna. Starac je sjeo naslonivši se na zid. Glavu je zabacio, duboko dišući. Eileen Mulkerin se zaprepasti kad vidje strašnu premorenost na starčevu licu. Bila je toliko zaoкупljena vlastitim brigama da je gotovo zaboravila koliko je starcu morao biti težak put koji su prevalili.

— Odmori se, starče — reče ljubazno — bila sam bezobzirna.

— Odmorit ću se — odgovori on — ali i vi se odmorite. I... — otvori oči i zagleda se u nju — ne idite s ovoga mjesta. Ovdje je vrlo opasno... najopasnije...

Ponovo se nasloni na zid i zatvori oči, ali Eileen nije još bilo do spavanja. Što je on mislio spominjajući veliku opasnost? Ona stane na izlaz iz pećine i ogleda se. Planine u obliku potkove bile su gole, tišina ju je pritiskivala. Negdje, nedaleko odavde, Sean se bori za svoj život. Bio je jak, žilav, kao i Montero. Ni Mariana nije loša, jahala je dugo bez teškoća. Da li je Sean zaljubljen u

nju? Ne bi je to iznenadilo, razmišljala je, Mariana je lijepa djevojka.

Činilo joj se da je pritište ova tišina. Zašto je Juan rekao da je ovo mjesto opasno? Nije vidjela ništa opasnoga. Učini joj se da se visoko na brdu nešto pomaklo. To je samo vjetar, pomisli.

Više od svega bilo joj je potrebno da razmisli. Iznenadnje zbog gotovo praznih ćupova bilo je veće nego što je zamišljala. Bili su toliko sigurni da će naći dovoljno zlata i da nisu jahali uzalud. U njezinim mislima to je bio izvor koji će im omogućiti da prebrode sadašnje teškoće. Sada su na putu da sve izgube. Svu zemlju, koju je Jaime namijenio svojim sinovima, zemlju koju mu je Meksiko dao za službu u vojsci. Sve što je željela dati svojim dječacima, sada će joj otići.

To se ne može i ne smije dogoditi. Odbijala je prihvatiti poraz. Mora postojati neki izlaz. Previše je vjerovala u ovo mjesto. Rudnik zlata zacijelo je negdje blizu, u nekoj rupi, bilo gdje u ovim planinama. Ali gdje? Na nekom tajnovitom mjestu. Nesigurno je prešla proplanak i došla do planinskog potoka. Vidjela je samo puteljak uz njega, a voda je brzo protjecala. Zagrabila je pijeska u bistroj vodi. Možda ovdje leži zlato?

Iznenada začuje osamljen zov kao da zavija vuk. Stresla se kao šiba. Da probudi Juana? Izgledao je zaista umorno i malo prije je zaspao. Čega se ima bojati? Nitko je neće naći u ovoj divljini.

Zašušti lišće. Pogledavala je planine. Činilo se kao da trepere od vrućine, a ona je osjećala užasnu hladnoću. Ponovo začuje čudan, samotan plač. Nije mogla odrediti smjer odakle dolazi.

Mrak se brzo spuštao, samo je poneka zraka zalazećeg sunca obasjavala brda. Još jednom se ogleda i uputi se pećini. Pogledavši s ulaza, vidje da starac leži na zemlji.

— Pričekat ću još malo — pomisli smjestivši se pored ulaza. Ponovo poče razmišljati o mogućim rješenjima, odbacujući jedno po jedno. Nije bila mnogo dužna, jedva 2500 dolara, ali u ova teška vremena za Kaliforniju, svota je bila prilična. Ne tako davno, ranč poput njihovog prodavao se po nižoj cijeni, a oni nisu imali nikoga tko bi im posudio toliki novac.

Sada je u nešto povoljnijoj situaciji. Imaju pola svote, mogli bi nekako nabaviti ostatak. Mogli bi prodati »Lady Luck«, ali to bi im donijelo vrlo malo novca. Imaju i nekoliko stotina koža i krzna, no tržište nije bilo zainteresirano za tu vrstu robe, kao ni za krave i konje koje su na ranču držali. Razmišljala je ponovo o svakoj mogućnosti, ali nije pronašla pravo rješenje.

Bilo je vrlo vruće pod kasnim poslijepodnevnim suncem. Vrijeme je da krene, pomisli. Juan je zacijelo umoran — ali ona ga mora probuditi. Uđe u pećinu. Starac je ležao na zemlji. Očigledno se nije ni pomaknuo.

— Juane, moramo krenuti. Bit će neprilika.

Starac se i ne pomakne. Zaprepaštena uđe dublje u pećinu i nagnu se nad starcem.

— Juane, Juane!

Nije odgovarao. Polako ga prodrma. Nije se micao. Oči su mu bile otvorene, uprte u svod pećine. Bio je mrtav. Ona mu nježno zatvori oči. Osjeti da mu je koža hladna. Zacijelo je umro čim je legao. Eileen skine haljetak i prekrije ga.

— Spavaj, Juane — reče tiho.

— Zaslužio si odmor.

Napustila je pećinu i krenula putem kojim su došli. Žurila je da što prije stigne do mjesta gdje su ostavili konje. Uzela je zlata koliko ga je bilo, a znala je da je Juanovo tijelo u pećini sigurno od zvijeri i lešinara. Poslije se mogu vratiti i pokopati ga.

Kad je stigla dolje, uzjaše svoga konja a Juanovoga povede sa sobom. Imala je samo jedan cilj: što prije stići do Seana i vratiti se na Malibu. Bile je uvjerena da je odgovor na ranču, a ne ovdje.

Nakon sata jahanja začuje pucanj. I ona zapuca u zrak. Možda njeni čuju pucanj i zaključuje da dolazi, a možda ga čuju i progonitelji i zabrinu se tko bi to mogao biti. Ubojstvo nije lako počinuti, čak će oklijevati i Machado, koji se nije mnogo obazirao na zakon. A Wooston i ostali možda i ne znaju da je ona krenula sa Seanom ili da se skupina razdvojila.

Jahala je što je brže mogla pripremivši pušku za pucanje. Uskoro nanovo začuje pucanj i odjednom ugleda Seana, Marianu i Montera pred sobom.

Montero je spazi i dojaše do nje.

— Imamo malo vremena, senjora. Moramo se vratiti.

— Sjećaš li se starog puta? Iza Reyes Peaka?

— Da, senjora. Prošlo je mnogo godina, pa ipak...

— Vodi nas. Negdje ćemo presjeći put za Old Man Canyon. Moramo kući. Ako možeš, nastoj im umaći.

Sean pride i odmah opazi prazno sedlo.

— Juan?

— Mrtav je. Umro je kad me doveo do zlata.

— Žao mi je. Bio je divan starac. Naučio sam mnogo od njega. — Nakon kraćeg razmišljanja reče: — Krenimo! Nismo još nikoga ubili i rado bih da to uopće ne moramo.

— Seane, nije bilo dovoljno zlata. Jedva da vrijedi pola svote koja nam je potrebna.

— Slutio sam to.

— Moramo nešto smisliti, Seane.

— Jesi li saznala odakle zlato. Je li to neki stari rudnik?

— Ne. Zlato je bilo u ćupovima na polici, a većina ćupova je bila prazna. Starac se htio odmoriti i legao je na zemlju. Zacijelo je odmah umro...

Vrh Reyes Peaka bio je obasjan zalazećim suncem. Lagan vjetar dopirao je s mora i šuštao među borovima. Odjednom izađu na proplanak jašući obroncima Pine Montaina prema zapadu.

Eileen Muklerin se uspravi u sedlu, kosa joj je vijorila na vjetru. Osvrne se na put kojim su došli i bijesno promrmlja:

— Nadam se da znaju jahati! Prije negoli ugledaju svoje domove, bit će ih posvuda.

Montero uspori. Za njim je jahala Mariana vukući tovarnoga konja, a za njom Sean i Eileen.

Eileen je gledala svoga sina.

— Tvoja je djevojka jaka. Radi i ne miješa se u druge stvari.

— Nije ona moja, senjora... premda ne još...

— Znam — reče Eileen Muklerin gledajući djevojku pred sobom. — Ostat će s tobom cijeli život.

— Nadam se — iskreno će Sean. — Jesi li smislila što ćemo učiniti?

— Jesam! Priredit ćemo »fandango«.*

— Šališ li se? — zurio je u nju.

— Ozbiljno govorim. To je odgovor. Pozvat ćemo sve njih, i prijatelje i neprijatelje. — Nasmije se svojoj dosjetljivosti.

— Nemamo zlata, zar ne? Ali imamo nešto novca, a kako oni mogu znati koliko je to? Vidjet će nešto zlata i njihova će ga mašta utrostručiti. Neće vjerovati da je to sve! Najprije moramo otplatiti taj dug... a tada!

— Samo moraš imati živaca i hrabrosti — kimao je glavom.

— Toga će biti — odgovori ona mirno. — Pobijedit ćemo, ne onim što imamo već onim što oni vjeruju da imamo.

* Fandango — latinsko američki ples koji se pleše u parovima uz pratnju kastanjeta. U Meksiku ta riječ označava ples uopće i zabavu (slično fiesti). Fandango se zove i malena brazilska ptica koja skakuće kao da pleše (op. ur.)

XII

Zaustavili su se u nekom udubljenju u stijenama prikri-venom stablima. Sean sjaše i pomogne majci i Mariani da sjašu. Montero im se pridruži i počne pripremati vatru.

— Ovdje smo na sigurnom. Neće nas noćas naći.

Eileen Muklerin stajala je zadubljena u svoje misli. Ako se uspije vratiti kući s ovim zlatom, otići će u Los Angeles i kupovati stvari plaćajući zlatom. Ljudi će početi pričati, pa se nada da će i Wooston olijevati da je pritegne. Raskošan »fandango« će im pokazati da ona ima dovoljno novca da im vrati dug. Pohitala je da nakupi šiblja, jer je Montero pekao govedinu na vatri. Sjedili su šuteći, uživajući u noći, u odmoru, u dobrom jelu i kavi.

Sean uzme pušku i ode pogledati uokolo. Brzo se vratio.

— Čini se prilično mirno — reče.

Jesus Montero ga pogleda, zatim pogleda Eileen.

— Starac je mrtav — reče polako. — Ne mogu u to vjerovati.

— Moramo se vratiti i pokopati ga — predloži Sean.

— Što će biti s njegovim tijelom? — upita Eileen. — Hoće li ga vukovi?

Montero ne podigne pogled s hrane, ali reče određeno:

— Nijedna životinja neće mu se približiti.

— Njegovo tijelo je na sigurnom. Ne treba brinuti. Imat ćemo za sada dosta brige s Machadom — reče Sean.

— Machada i sve ostale njegove prijatelje prepusti meni. Pozvat ću ih sve na fandango, pa ćete vidjeti...

* * *

— Otišli su — reče Silva. — Jednostavno su nestali.

— To je glupost — nestrpljivo će Wooston. — Došli su ovim putem i otišli. Mora biti tragova.

— Mislim — prekine ga Fernandez — da je zlato negdje blizu. Vjerojatno su se ovdje zaustavili, netko je otišao po zlato, a drugi su čekali.

— Nađimo onda zlato — reče Wooston. — Do vraga s njima!

— Ne tiče me se zlato — umiješa se Machado. — Hoću njih. Ubit ću ih sve.

— Idi naprijed i ubij ih — reče Russell. — Mi ćemo potražiti zlato.

Silva je šutio. Gledao je ostale vaqueroše. Jedan od njih, imenom Francisco, slegne ramenima.

— Nećete naći zlato — odvaži se Silva. — Samo je starac znao za to mjesto.

Wooston ga razdražljivo pogleda i reče:

— Unajmili smo te kao traagača. Nađi ih.

Šetao je oko vatre jer mu je bilo hladno. Pogledavao je litice. Polako je odšetao do grmlja, vidio je gdje su konji bili vezani, gdje su se kretali ljudi, ali sada mu se činilo da nikakva traga ne vidi.

Zeke Wooston bijaše težak, opor, lakom čovjek, poznat po svojoj okrutnosti. Obično je izbjegavao Seana Mulkerina, a

što se tiče udovice Mulkerin, ona je bila samo žena i zbog nje nije brinuo. On je želio novac i moć.

King-Pin Russell bio je osvetoljubiv čovjek, koji je uvijek birao nepošten put. To je bilo u njegovoj prirodi, bio je pokvaren i sebičan, siguran samo u svoju prepredenost. Ali u ovoj skupini on je bio samo pratilac. Živio je u Woostonovoj sjeni i radio ono što mu se kaže. No to će on raditi dok ne skupi dovoljno novca i ne pošalje ih sve do vraga. Otkako je čuo za zlato, odlučio je da ga prisvoji. Bilo je očito da je izvor zlata blizu, zašto bi se inače zaustavili ovdje?

Zeke Wooston je također mislio da je zlato ovdje, a Machado nije uopće pomišljao na to. On je želio jedino da zarije nož u Seana i izbičuje djevojku.

Fernandez je želio zlato, ali na lak način, a Tomas? Tomas je samo promatrao. Bio je tiši i oprezniji od svih ostalih.

Russell izvadi cigaru iz džepa i pripali je, pa izvadi još jednu i ponudi je Franciscu. On je uzme.

— Gracias — reče pokazujući svoje bijele pravilne zube.
— Senjor je ljubazan.

— Ne, nisam — odgovori Russell. — Ali sam vidio da si najbolji tragač...

Francisco slegne ramenima.

— Čini mi se da je zlato negdje blizu. Pa ako si vidio bilo što, neku sitnicu koju nitko drugi nije otkrio, mogao bi mi reći. Wooston je nestrpljiv, Machado također. Tražit će da odemo odavde, ali ti i ja... mogli bismo zaostati i po-

gledati malčice naokolo... Da se izgubimo?

Francisco pripali cigaru. Njegove crne oči bile su mirne. Znao je da je potreban Russellu, ali Russell je opasan čovjek.

— Silva nije rekao sve — reče Francisco. — Silva se boji starca... kao i mnogi drugi. Starac je samo sa senjorom otišao po zlato, a druge je ostavio ovdje. Naišli smo na njihove tragove.

— Možeš li ih slijediti?

Francisco slegne ramenima.

— Tko zna? Nije lako slijediti starca. — Zagleda se u cigaru pa nastavi: — Nije ni sigurno, senjor.

— Ti i ja zaostat ćemo i izgubiti se... u redu?

— U redu! — Nije mu se sviđao Russell, ali ako tamo ima zlata... dovoljno... pa bolje da on zarije nož Russellu u rebra nego da on ubije njega.

— Moramo ići — naredi Zeke Wooston.

— Nema puta — reče Silva.
— Samo stijenje i mnogo staza što nikamo ne vode.

— Mislim da ne želiš slijediti trag — reče Andres Machado.
— Ti si kukavica.

Silva ne odgovori. Znao je da je ludo prepirati se sa čovjekom kao što je Machado, osobito kad želi dugo živjeti, a on je to iskreno želio.

— Starac — reče on — može slijediti svaki trag, ali mi ne možemo.

Wooston progunda:

— Smatram da možemo slijediti svaki put ili stazu koju mogu slijediti on i senjora.

– Da, vidio sam ih. Nisam tragač kao neki od vas, ali znam čitati tragove. Dvoje od njih su otišli... što ti misliš kamo?

– Slijedite ih, senjor – oprezno će Silva. – Vaše oči su oštrije od mojih. Slijedite ih, ja ne mogu.

– Hoćeš reći da nećeš?

– Ja ću slijediti ostale.

– Misliš da su se razdvojili?

– Nisu ovdje, senjor. Otišli su. – Silva zašuti na trenutak, a onda nastavi: – Mislim da su našli što su htjeli i da su se vratili.

Andres Machado opsuje. Zašto da trati vrijeme u ovim brdima ako su oni otišli?

– Jesi li siguran u to?

Silva slegne ramenima:

– Tko može biti siguran? Ali vjerujem da je tako.

– To je dovoljno za mene – Machado je bio odlučan. Bilo mu je mučno logorovati u planinama, nervirala ga je suha hrana, kamenje, prašina i sva ta zbrka. Bilo mu je mučno i s prostakom Woostonom.

– Nismo našli mjesto gdje ima zlata – suprotstavi se Wooston. – Zacijelo je negdje blizu.

– Možda, ali ja nisam zainteresiran za zlato, ako ga uopće ima. Nije mi potrebno, senjor Wooston – hladnokrvno odgovori Machado. – Došao sam samo da pronađem Mulkerina i Marianu de la Cruz. Vraćam se i povest ću svoje ljude.

– Vidi ga sad! – bunio se Wooston. – Započeli smo ovo zajedno, i...

– I sada je gotovo. Ako se Mulkerin vratio u Malibu, i ja

ću se vratiti. Ne vidim razloga da trčkaram naokolo po ovim groznim brdima, tražeći zlato kojeg možda i nema. Zlato u Kaliforniji? Pih! Nema ga. Moja porodica poznaje ovaj kraj od početka, a ne znamo ništa o zlatu. To su sve rekla-kazala, moj prijatelju.

Wooston je bio bijesan, ali nije želio nevolje s Machadom, koji bi mu još mogao biti potreban.

– U redu – reče – vratit ćemo se.

Francisco pogleda Russella, koji mu namigne, nacerivši se.

XIII

Eileen Mulkerin ujaše na ranč sa svojim sinom. Iza njih Marana i Jesus Montero. Ona se zaustavi u dvorištu punom ljudi gruba izgleda, koji su je netremice gledali. Da su odmetnici, vidjelo se na prvi pogled.

Brat Michael je sjedio u sjeni na trijemu i preko koljena držao pušku.

Eileen odmjeri odmetnike hladnim pogledom i reče: trudeći se da sačuva mir i ravnodušnosti:

– Ovdje nemate posla, nestanite!

Njihov vođa, hvalisavac s širokim sombrerom i dva pištolja, nasmije se:

– Ja sam Greek John – reče podrugljivo. – Ne izvršavam naredjenja žena. Senjor Wooston mi je naredio da ostanem dok se on ne vrati i ostat ću.

– Moja vam je majka rekla da odete – umiješa se Sean

mirno. — Imate na raspolaganju samo jednu minutu.

Greek John bijaše mršav, ali jak, mišićav čovjek. Lijeno je pogladio brkove i prezrivo se nasmijao:

— Dodi mali, naučit ću te kako se bori.

Sean sjaše s konja i dade uzde majci.

— Senjora — obrati joj se — moraš me ispričati.

Naglo zamahne i njegova se šaka snažno zabije u Greekovu bradu. Greek padne, dočekavši se na ruke i koljena. Sombrero mu je odletio nekoliko metara dalje. Trenutak ostane tako klečeći i tresući glavom, prikupljajući novu snagu. Kad se podigao u ruci je držao nož.

— Ubit ću te — procijedi kroz zube.

Sean se i ne makne. Samo je čekao. Greek se počne približavati nisko držeći nož. Sean je ovaj prizor vidio nebrojeno puta u lukama Singapura, Sangaja i Taku Bara. Zapazi da ovaj drži nož u desnoj ruci, što je značilo da se sprema da ga pogodi u lijevu stranu odozdo. Greek ga napadne, nasrnuvši naglo nožem. Sean hitro odskoči ulijevo. Ne razmišljajući mnogo, pogodi Greeka post-rance. Greek izgubi ravnotežu, ali ne padne. Napadao je hitro, ali je Sean uspješno izbjegavao udarce nožem čekajući povoljan trenutak da desnicom dokrajči vođu bandita. U jednom trenutku u tome i uspije. Greek poklekne i Sean mu uputi još jedan snažan udarac u bradu, pa se bandit sruši na leđa. Podigavši ga za ovratnik, prebaci ga preko sedla obraćajući se jednom od odmetnika:

— Uzmite ga i nestanite!

* * *

U kući je bilo svježije i tiho. Eileen Mulkerin se odmarala u dnevnoj sobi gledajući okolo. Ništa se nije promijenilo. To je bio njen dom i voljela je svaki njegov kutak.

— Jesi li imao neprilika? — upita sina.

— Ne, ne, zapravo nisu znali što bi sa mnom — smijao se. — To je jedna od prednosti svećeničkog zvanja, senjora. Samo sam mirno sjedio i ostavili su me na miru. A sada moram ići. Dužnost me zove — dometne ustajući.

— Svakako, Michael, ali molim te, reci svima da će za Veliki petak kod nas biti fandango.

Michael je pogleda. Majka ga nikad nije mogla iznenaditi.

— Fandango? Dakako, reći ću svima.

Kad je otišao, ona se okrene Mariani i pozove je u kuću.

Sean Mulkerin je ostao vani. Šetajući je stigao na brdo blizu ranča i pogledavao prema moru. »Lady Luck« je bila usidrena u Paradise Coveu, blizu obale. Tennison je mogao brzo priskočiti u pomoć bude li potrebno. Sean se sjetno nasmiješi i pomisli da li će ikad ponovo ploviti.

Provjeri revolvere. Premda je majka bila sigurna da će stvar s fandangom uspjeti, bio je napet i zabrinut. Zeke Wootson nije bio kao ostali i neće popustiti pred pritiskom Kaliforniosa. Izgubili su ga negdje u planinama, ali vratit će se zajedno s ostalima, koji ne odu-

štaju lako od svojih nakana. Željeli su Malibu i pokušat će sve moguće da ga se dokopaju.

Vrativši se na ranč, zatekne Monteru kako štavi kožu.

– Bit će nam potrebna pomoć neokolicine povjerljivih ljudi – reče mirno.

Montero potvrdno kimne glavom.

– Već dolaze. Ja sam ih pozvao još prije nego što smo otišli u brda. •

Seanove misli ponovo se vraćaju zlatu. Njegova majka nije zapazila nikakav rudnik, ali je opazila da je pećina brižljivo uređena. Mora otići u planine i naći pećinu. Najprije da pokopa Juanovo tijelo a zatim da potraži zlato. Ali u međuvremenu mora se pobrinuti za ranč, uzorati zemlju, posijati pšenicu. Ima i neke planove sa stokom, stado bi trebalo obnoviti i ojačati.

Montero ga izvijesti da stižu dvojica. U punom galopu stigli su na ranč. Vidjelo se da su izvrsni jahači. Stariji se predstavi Seanu:

– Cabeza Del Campo. Bio sam narednik kod vašeg oca, senjor. Jahao sam s njim od svoje šesnaeste do dvadesete godine.

Sean ga iznenađeno pogleda.

– Tako mlad?

Njegove se oči zažare.

– Da, senjor, morao sam živjeti.

Sean skrene pažnju na mlađeg čovjeka, gotovo još dječaka. Bio je snažan, vrlo visok momak, više Indijanac nego Španjolac.

– Antonio Polanco, senjor. Služit ću vas vjerno.

– Težak je ovdje posao – obrati im se Sean – a možda bude i borbe. Lojalnost najviše cijenim kod ljudi, pa kad više ne budete željeli raditi kod mene, dodite i recite mi. Tada ćete moći otići.

– To se samo po sebi razumije.

– Naših neprijatelja ima više nego nas. Pametni su i lukavi. Ne želimo nasilje, ali ako budete napadnuti vi ili posjed, borite se. Ako možete, pobijedite. Ako vidite da je nemoguće, bolje je da se povučete. Uvijek postoji i drugi dan.

– Si, senjor, razumijemo.

Gledao je čas jednog, čas drugog.

– Ovdje zapovijeda moja majka, poslije nje sam ja, a iza mene Montero. Je li jasno?

– Jest.

Sean ih ponovo pogleda i tada se okreće Monteru:

– Ne traži druge ljude. Mislim da će njih dvojica biti dovoljna.

Del Campo pogleda Polanca.

– Jesi li čuo ovo, prijatelju? Kaže da smo dovoljni nas dvojica. E, pa opravdat ćemo njegovo povjerenje.

* * *

Istočno od Pine Mountain, na tom neravnom brdovitom području, Zeke Wooston i njegova skupina dvaput su gubili put. Raz-

draženi i nezadovoljni na kraju su podigli logor samo nekoliko kilometara od mjesta s kojega su krenuli.

– Unajmljen si za vodiča – zovoljno se Wooston obrati Silvi.

– Za vodiča da, ali vi ste željeli najkraćim putem natrag, a taj mi je put nepoznat. Ujutro...

– Ujutro ću vas ja povesti odavde – obeća Wooston. – Gdje je King-Pin?

– Pin? – Silva slegne ramenima. Ni ostali nisu znali ništa.

– Francisco je s njim – reče netko. – Sigurno su zašli u pogrešan kanjon.

Wooston nije bio oduševljen, želio je svoje ljude imati na okupu, jer je očekivao robu potkraj tjedna. Obavijestio je svoje da će Malibu biti njegov i da mogu sigurno doći.

– Beltrane! – zadere se iz svega glasa.

Beltran bijaše čovjek kojeg je Wooston volio imati pri sebi: bio je ubojica, razbojnik i kao takav tražen u mnogim državama Meksika. Jahao je s Velascom – bili su opasna dvojka.

– Kreni s Velascom – on izvadi dva zlatnika od 10 dolara iz džepa – i ubij senjoru Mulkerin i njenog sina, kapetana. Razumiješ li?

– Što je to? – gledao je u zlatnike. – Je li to zlato? To nije dovoljno, senjor.

– Dobit ćeš još kad obaviš posao. Bogato ću vas nagraditi ako to obavite do kraja tjedna...

– Odlično! Obavit ćemo to, amigo... ali oprezno.

– Nije dobra zamisao ubiti prelijepu ženu – reče Velasco. – Možda bi bilo bolje kad bi...

– On je rekao ubiti. I to ćemo učiniti, Velasco. Još ćemo ih opljačkati i krenuti za San Francisco.

– Naravno! – složi se Velasco nehajno dok su mu se glavom vrzmale drukčije misli.

XIV

Većina kuća u Los Angelesu pravljena je od cigala a krovovi su premazani katranom. Na ulazu u gradić bila je postavljena stražarnica, zatim crkva, nekoliko dućana, pošta i poneka kantina. Raštrkane kuće ležale su uzduž cesta i putova. Stanovništvo je brojalo 1400 ljudi, ovisno o godišnjem dobu.

Eileen Mulkerin ujaše u prašnavu ulicu u pratnji Seana. Njena pojava izazivala je pozornost prolaznika. Skrenuli samopouzdanju, u pokrajnu ulicu i zaustavili se ispred prodavaonice. Sean sjaše i pruži ruku majci.

Ona je ušla u prodavaonicu, a Sean je pridržavao vrata za njom. Pogleda naokolo, nasmiješi se prodavaču, koji ostavi metlu da bi ih poslužio.

– Izvolite, senjora?

– Platit ću zlatom – reče ona mirno kao da je to najnormalnija stvar na svijetu.

Prodavač iznenađeno pogleda, jer je bilo malo novca u Kaliforniji, a zlata još manje. Ljudi su plaćali kožama, krznima ili bilo kojom drugom robom pogodnom za trgovanje.

– Zlatom? – trgovac će zapanjeno.

– U zlatu – ponovi ona nehajno promatrajući robu na policama

Naručivala je brzo, krećući se od jedne do druge tezge, ne gubeći vrijeme. Uzela je hranu, vino, materijale za odjeću i neke rijetke specijalitete, koji su se teško dobili u Kali-

forniji. Sve to platila je grudom zlata.

– Pripremamo mali fandango – objasni ona trgovcu. – Hoćete li to reći našim prijateljima? Znae kako je, poslat ću svoje ljude, ali može se dogoditi da nekoga zaborave obavijestiti.

– Dakako, senjora – zadovoljno se nasmiješio, odvagnuvši u ruci zlato. Nisam vidio toliko zlata od...

– Spakujte nam stvari – prekine ga ona – uskoro će doći moji ljudi kolima da preuzmu robu.

Izišla je iz dućana u prašnjavu ulicu i ugledala kako joj se približavaju trojica jahača.

– Senjora! Drago mi je što vas vidim.

Pred njom je stajao Pio Pico, čovjek ponešto ukočena držanja, lukav i udvoran, uvijek prisutan u društvenom životu.

– Bila sam u kupnji, senjor. Doći ćete na naš fandango, zar ne?

– Fandango? Pa, dakako, senjora, da ću doći.

Bio je to dobar prijatelj njenoga muža, a i njen.

– Imali ste neprilika, senjora?

– Dugujem nešto novaca Woostonu, pa mi hoće uzeti ranč. Smiješno! Platit ću mu, naravno, ali znate kako je sa zlatom, a osim toga, vrijeme je sjetve, ima mnogo posla. To ne znači – doda ona hitro – da ga nemamo dovoljno.

– Razumijem, senjora. Dakako, vi nećete izgubiti ranč. Naravno – oči mu zasjaše. – I kakvo vrijeme za fandango? Baš divno, senjora!

– Znala sam da će vam se to svidjeti, Don Pio, pa vas molim da proširite glas među vašim prijateljima. Bit će mnogo hrane, vina i, dakako, plesa.

Ostavivši majku u društvu prijatelja, Sean ode niz ulicu. Unatoč majčinu samopouzdanju bio je vrlo zabirnut. Promatrao je ulicu. Gradić je bio malen, ali je bilo mjesta gdje se moglo ostati nezapažen. Pogleda Woostonov ured. Unutra je sve bilo mirno. Možda još nisu stigli, nisu uspjeli naći pravi put iz planina. On se okrene i zaputi natrag putom kojim je došao.

Majka ga je čekala na uglu.

– Idemo, Seane!

Zrak je bio čist, a nebo plavo, bez ijednog oblačka. U daljini su se vidjeli vrhovi planine Santa Monica. Ovo je moj dom – razmišljao je Sean – ovo je moja zemlja između mora i planina, koje je razdvajaju od pustinje. Ovdje želim provesti život. Iako vrijeme donosi promjene, mnogi su Kaliforniosi još živjeli spokojnim i mirnim životom.

Del Campo i Polanco izadu iz kantine i uzjašu. Za njima se pojavi još jedan čovjek.

– Želiš li nešto? – upita ga Del Campo.

– Govorim kad ja hoću. – Bio je to otresit momak, s ožiljkom od noža preko desnog oka i brazgotinom na desnoj ruci.

Del Campo podbode svoga konja i osmjehnuvši se pokaže niz bijelih, pravilnih zubi.

– Ne zaboravi na mene kad budeš htio govoriti. Rado ću te saslušati.

Čovjek je prestrašeno zurio u njega. Del Campo potjera konja u galop sa Eileenim, dižući za sobom oblak prašine. Polanco je stajao po strani naizgled nezainteresiran. Čovjek zastrašena izgleda nije bio bezopasan.

Fernandez se pojavi na ulazu kantine.

– Tko su oni, Diego? Ne poznajem ih.

– Ni ja, amigo, ali opasni su. Osjećam to.

Fernandez se vrati u kantu.

– Svuda se priča – reče on – da senjora priprema fandango, a sve što je kupila platila je zlatom.

Wooston opsuje.

– Zlato! A bili smo mu tako blizu!

– Fandango će – reče Fernandez – privući sve njihove prijatelje. Ne možete ništa učiniti, senjor.

– Pokazat ću im. Tako mi svega, ja ću... – naglo zašuti. – Je li došao King-Pin?

– Ne, senjor. Ni Francisco. Mislim da traže zlato, senjor.

– Onda im je bolje da ga nađu. Nisam ih unajmio zato da pobjegnu kad su potrebni.

Fernandez slegne ramenima.

– Možda ne mogu doći, senjor. Možda su mrtvi... ili nestali!

– Nestali? – Wooston mu se unese u lice. – Što to znači?

– Starac... – reče Fernandez. – Slijediš li ga u planine, ne možeš nikada znati hoćeš li se vratiti.

– Gluposti!

– Možda, senjor. Možda je čudno, ali ja vjerujem u to.

XV

King-Pin Russell dojaše na proplanak i protegne se očekujući Francisca. Sjedio je mirno, osluškujući. Zašto je sve tako tiho? Što li je u tim planinama?

Mogao je vidjeti samo planine i stijenje obraslo žbunjem. Oblize usne razmišljajući, i onda naglo izvuče čaturicu i potegne dobar gutljaj.

Zlato mora biti ovdje negdje. Kad bi pronašao to zlato, neka odu k vragu i Wooston i ostali. Uzeo bi ga dovoljno i odjahao odavde daleko na sjever. Sakrio bi zlato negdje oko Monterwyja dok ne nađe brod. Nakon stanovitog vremena vratio bi se ponovo po zlato. Vjerojatno će jednoga dana postati bogat čovjek i više mu nitko neće biti potreban.

A Francisco?

On pljune. Do vraga i Francisco! Meksikanac će ga vjerojatno pokušati ubiti čim otkriju zlato, ali on će to učiniti prvi. Začuje topot kopita i pojavi se Francisco.

– Gdje si bio? Mislio sam da si se izgubio.

Francisco slegne ramenima.

– Konju je otpala potkova. To me zadržalo.

Izgledao je nervozno, jer nije pronašao nikakav trag. Dakako, lagao je. Jednostavno je pustio Russella da ide naprijed, da njega prvog pogode ukoliko ih netko napadne.

Iznenada se neki kamen skotrlja niz stijenu. Istog časa pištolj je bio u Russellovoj ruci. Francisco ga je promatrao zamišljeno, vidjevši kako je brz.

Russell obriše čelo maramom i promrmlja:

– Kladim se da su išli drugom stranom planine. Ti si tragač bolje da ti vodiš.

Francisco krene naprijed i pažljivo razgledavajući put poslije pola kilometra skoči s konja pokazujući Russellu trag potkova u zemlji. Nastaviše tragom koji je vodio čas gore, čas dolje između stijena, dok nisu stigli do velike udubine u stijeni. Put se ovdje prekidao. Francisco zovne Russella i pokaže mu mjesto gdje su očito bili vezani konji.

-- Išli su dalje pješice – Russell – više nije daleko.

– Bolje da se ovdje ulogorimo. Nastavit ćemo ujutro – reče Francisco.

Upravo su završili s jelom i pili kavu kad iznenada začuše neki zvuk. Isprva se činilo da dolazi iz daljine, ali se približavao. Francisco skoči hitro, a Russell dohvati pušku i ogleda se naokolo. Zvuk je bio sve slabiji.

– Čudan zvuk – reče Russell pokušavajući da mu glas zvuči mirno. – Što bi to moglo biti?

Francisco se pažljivo ogledavao.

– Ne znam, senjor. Mislim da je najbolje da ujutro odemo odavde.

– Šališ li se? Misliš da odemo bez zlata?

– Ponekad je zlato vrlo skupo, senjor. Mislim da ću se sutra vratiti – reče Francisco, sjedajući uz vatru.

– Što je? Bojiš li se?

Francisco ga pogleda.

– Kao i vi, senjor. Mislim da to zlato nije za ljudske ruke.

– Mulkerini su ga uzimali nekoliko puta.

– Da, ali starac je njihov prijatelj.

– Spavaj sad, osjećat ćeš se bolje ujutro – predloži Russell stavljajući drva na vatru. Zatim se pokrije gunjem i legne s pištoljem u ruci.

Vatra je tiho pucketala, slabi vjetar šuštao je u granama, negdje se skotrljao kamen.

Russell se iznenada probudi. Nije znao koliko je dugo spavao. Ležao je mirno, osluškujući.

Noć je bila tiha, ali on iznenada začuje slab zvuk udaljenih i jedva čujnih koraka. Hitro skoči naslutivši što se dogodilo.

Francisco je otišao.

U prvi tren pomisli da ga slijedi i ubije, ali onda shvati da Meksikanac bolje poznaje kraj od njega i da nema nikakva izgleda da ga stigne.

Vatra se već bila gotovo ugasila, pa on doda nešto granja. Još nije svanulo. Minuo ga je prvi bijes i on zaključi da je tako zapravo najbolje. Sad će sam naći zlato i jedino će on znati gdje je. Neugodnog osjećaja je nestalo. Russell popije kavu, osedla konja kad se prvi tračak svjetla pojavio na istoku. Za jedan sat je na konju slijedio tragove. Stigavši do male rječice, napoji konja i priveže ga za drvo. Uzevši pušku, nastavi put pješice. Nakon pola sata našao se pred pećinom. Ugleдавši je, obuze ga neka neodređena zabrinutost. Čvrsto stisne pušku i uđe. Zazva, ali ne dobije odgovora. Oprezno je razgledavao unutrašnjost, očiju još nepriviknutih na mrak. Odjednom spazi neko tijelo na podu. Bio je to Juan, starac. Russell mu dodirne ruku... hladna...

– Russell mu podigne jedan kapak. Zatim zađe dublje u pećinu i ugleda ćupove. Pride i pogleda u njih... prazni Iz jednoga od njih se skotrljao sićušni kamenčić – grumen zlata.

– Prokletstvo!

Je li to bilo sve? On se obazre i odjednom se ukoči osjetivši jezu.

Tijela je nestalo.

Zastao je kao ukopan, osjećajući kako mu se slijevaju niz čelo i vrat ledene graške znoja. Nije mogao disati, osjećajući grč u želucu. Pogledom životinje uhvaćene u zamku, ogledavao se po pećini, bojeći se onoga što je mogao vidjeti.

Pećina je bila prazna.

Jedva smogne snage da podigne pušku. Na ulazu u pećinu nije bilo nikoga, vani je bilo suncano.

On čučne ledima okrenut zidu. Ponovo pogleda prema mjestu gdje je ležao starac. Tragovi tijela su se vidjeli, a i tragovi nečega što prije nije vidio: tragovi sandala.

Russell se oprezno uspravi.

– Ne vrijedi ostati ovdje, zlato je nestalo. Vrijeme je da izadem odavde.

Zaobišavši mjesto gdje je ležao starac, on izade iz pećine na svjetlo. Sve je bilo tiho.

Obrisavši maramicom znoj, on zaškilji prema suncu. Sumaglica je treperila pred njim. Nikad je nije vidio tako blizu.

Mora otići odavde. Želio je pobjeći, iako je osjećao dubok strah... hoće li ga pustiti?

I tko su oni?

Russell polako krene, oprezno koračajući prema stazi kojom je došao. No, nije je zapažao. Znao je da je bila upravo ondje...

Žbunje, pijesak, poneka stijena, ali staze nije bilo.

Je li došao odavde? Dakako, došao je s istočne strane.

Što se moglo dogoditi sa stazom? Morala je biti negdje ovdje.

Ugleda mali prolaz između žbunja i krene tim putem. Bilo je vrlo vruće, bez daška vjetra. On požuri osjećajući kako mu znoj probija košulju. Trčao je posrćući između žbunja, okrećući se zabrinuto.

Poslije nekog vremena zaustavi se iscrpljen. Obriše znoj s lica, ogleda se naokolo, a onda se nastavi probijati kroz žbunje.

Kad se našao na malom proplanku između žbunja i drveća, košulja mu je bila sasvim mokra. Zastao je teško dišući.

Kako je vruće! Ogledavao se naokolo.

Gdje je, do vraga, taj put?

Odjednom spazi tragove sandala u pijesku. Ali bili su tamo gdje se nije moglo stajati zbog niskoga granja. Kao da je netko stajao maločas ondje promatrajući ga. Ispred njega bila je glatka stijena, s jednim drvetom sa svake strane. Izgledala je kao neki kameni stol. Russell odluči da se popne na stijenu da bi bolje razgledao okolicu. Krenuvši k njoj osjeti neku čudnu nelagodu. Uspevši se na vrh stijene, ugleda prolaz kroz žbunje. U tom trenutku zamuti mu se pred očima. On zatrese glavom osjećajući vrtoglavicu. Valovi vrućine treperili su pred njim, a obzor mu je postajao sve nejasniji. Zanjihao se i pao. Činilo mu se da pada vrlo, vrlo dugo prije nego što je tresnuo o zemlju, koja kao da se naginjala i talasala pod njim. On pokuša ustati, ali u mišićima nije imao ni mrvice snage. Uspije malo podići glavu, no valovi vrućine poigravali su mu pred očima, nije mogao vidjeti ništa jasno. U jednom trenutku učinilo mu se da čuje korake i da vidi obrise Indijanaca kakve nikad u životu nije vidio.

– Progonio je starca – reče jedan.

– On je neprijatelj senjore – odgovori drugi.

– On je zao – doda treći.

– Ako sada ode, pričat će drugima o ovom mjestu – nadoveže prvi.

– Zato se ne smije vratiti – odgovori drugi.

Russell osjeti kako ga čvrste ruke hvataju za ramena i noge. Pokuša se pokrenuti, ali bezuspješno. Osjećao je kako ga dižu... i nose...

Sa škune je došao Hilo da pomogne, a i nekoliko Chumasha, koji su i prije pomagali, bili su sada na ranču.

Postavljali su nadstrešnicu od platna zbog sunca, a na zabijene su kolce užetom s raznobojnim zastavicama označavali prostor za ples.

Sean je odjahao u brdo nedaleko od Los Flores Caniona i ustrijelio tri mlada goveda. Njihovo je meso bilo prava poslastica.

Desetak žena iz naselja užurbano se bavilo kuhanjem, čišćenjem, ukrašavanjem, pripremajući se za fiestu.

Pošto je donio meso, Sean se maknuo da ne smeta. Stajao je po strani i razgovarao s Polancom.

– Moramo biti oprezni – govorio je – ne želimo neprilika, ali što ako do toga dođe?

– Bit ćemo spremni, senjor. To se razumije.

Tennison, koji je također došao s »Lady Luck«, reče:

– Dolje u Pedru priča se da je King-Pin nestao.

– Nestao?

– Nije se vratio iz planina. Wooston priča da je ubijen.

– Najvjerojatnije se izgubio. Ne bi bio prvi.

– Wooston ne misli tako. Koliko sam čuo, govori se da ste vi krivi za to.

– Glupost!

– Dakako, rekao sam vam to tek toliko da znate što se priča – reče Tennison i upita: – Što se dogodilo tamo, kapetane?

Sean slegne ramenima.

– Vidiš, to je planina i polupustinja. Vode ima samo ako znaš gdje treba da je tržiš. Ako se netko izgubi, najbolje je da ide na zapad.

Prije ili poslije doći će do mora...ako izdrži...

– A što je s onim čudnim pričama o starcu?

– Tko zna – zamišljeno će Sean. – Starac je bio zaista neobičan čovjek.

U taj čas zazva ih Hilo da mu pomognu rastegnuti platno i oni se prihvate posla.

XVI

Na dan fieste prvi gosti počeli su pristizati već rano ujutro. Ujutro. Do podneva pristizali su jedni za drugima sve dok nisu došli i posljednji rančeri iz okolice.

Eileen je bila svugdje nadgledavajući pripremanje hrane, ukrasa i ukratko svega ostalog.

Oko podneva Polanco pride Seanu.

– Senjor. U brdima sam vidio neke ljude koji ne silaze.

– Što rade?

– Gledaju, senjor. Jedan od njih neprekidno jaše do vrha i nazad. Mislim da se sastaje s nekim tamo.

– Hvala. Drži ih na oku, Polanco, i budi spreman.

Sean zade u sjenu i ugleda trojicu muškaraca kako mu se približavaju. Bili su mršavi i visoki, imali su meksičke mamuze i istrošene šešire široka oboda. Jedan je nosio kožni haljetak s resama.

– Kako si, Seane? – uzviknu čovjek uskoga, koščatog lica, namiješenih sivih očiju. – Nisam te vidio cijelu vječnost.

– Johnny Mims? Vratio si se u El Monte?

– Uh! Upali smo u neku krađu konja tamo preko. Bilo je i pucnjave, ali ipak smo stigli.

Pokaže čovjeka do sebe.

– Mislim da se sjećaš Billa Honeycutta? A ovo je Larkin Campbell. Pridružio nam se na posljednjem putu niz Rio Grande – on se osvrne naokolo. – Čujem da si imao neprilika?

– Novčanih, uglavnom – odgovori Sean – ali Zeke Wooston stoji iza toga. Želi ovo mjesto.

– Imaš neprilika i ne zoveš nas da ti pomognemo. Razočarao si me. Nama nije potreban Wooston. Uostalom, i one konjokradice su imale neku pomoć iz naselja. Netko im je obećao da će otkupiti svako grlo s kojim se vrata.

– Dobro, momci, uživajte ovdje – reče Sean. – Ima hrane i pića.

Sean pride majci, koja je postavljala cvijeće na stol.

– Momci iz El Monta su ovdje.

Ona ga pogleda smiješeći se.

– Smiri ih, Seane. Znaš kakvi su.

– Budi bez brige – reče Sean – oni jednostavno vole dobar provod. A osim toga ne vole Woostona.

– To je dobro. Prijatelji će nam dobro doći.

Gosti su pristizali svečano obučeni, u kočijama ili na konjima. Čula se vesela pjesma i smijeh. Sean je promatrao vrevu. Bio je to živopisan, šaren prizor, koji mu se svidao iako je bio više promatrač nego sudionik. Bio je zamišljen. Imao je dojam kao prije oluje na moru, kad je u zraku mogao osjetiti promjenu, samo što je sada predosjećao nešto sasvim drugo. Spremala se neprilika, ali nije znao kako ni gdje. Wooston... Andres... mogla bi biti obojica. Ili King-Pin. On rukom pogladi svoj kolt peterson. U taj čas pride mu Montero.

– Ovo je dobra noć za ples, ali ne i za neke od nas – reče mirno.

– I ti tako osjećaš?

Montero zašuti, pa odgovori:

– Da. Osjećam u vjetru...ili zato što znamo da se nešto mora dogoditi. Ne znam što, ali predosjećam nevolju.

– Drago mi je što je Mims ovdje.

Montero se nasmijulji:

– Divljak je, ali i dobar čovjek. Ne vjerujem da je on taj starac.

– Ali starac je mrtav – reče Sean ne shvaćajući o čemu Montero priča.

– Da...a bio je dobar čovjek.

– Što si znao o njemu, Jesuse?

Montero slegne ramenima.

– Ne više od tebe, mislim. Jednom je pričao o vratima kroz koja čovjek prolazi, o vremenu za odlazak i dolazak, i o tome kako postoje drugi svjetovi – on zašuti trenutak – zlato dolazi kroz takva vrata. To bi mogao biti nekome dar.

– Ne znam – odgovori Sean – za koga bi bio takav dar.

– Tko zna, senjor? Darovi se često daju bogovima čija su imena već zaboravljena.

Stajali su na trijemu dok su se oko njih ljudi zabavljali i bezbrižno uživali u plesu. Polanco je bio preko kod konja, Johnny Mims je plesao, a Campbell i Honeycutt stajali su po strani pušeći i promatrajući.

Odjednom se začuje topot kopita i nekoliko ljudi, najmanje šestorica, ujašu u ranč. Andres na prekrasnom crnom konju bio je na čelu, a za njim su jahali Tomas Alexander i Fernandez. Ostatak su bili grubijani.

Sean zapazi kako se Honeycutt pomaknuo u stranu da bi imao bolji pregled. On se progura između plesača i zaustavi se ispred Machada.

– Ovo je fandango. Ovdje se pjeva i pleše. Ako ste zato došli, onda ste dobrodošli – reče mirno.

– Ako nismo? – podrugljivo upita Anders.

– Onda niste dobrodošli i kao caballero otići ćeš odavde dok se fiesta ne završi.

– Mene učiš?

– Podsjećam te.

Andres se glasno nasmije.

– U redu, bit će samo fiesta. Njegovu bijeli zubi zasjaše – poslije toga ću te ubiti.

Sean se prezirno nasmije.

– Dakako, pokušat ćeš – onda zastane. – Šteta, kad ima toliko djevojaka kojima se sviđaš, da pogineš zbog jedne kojoj se ne dopadaš?

– Neću poginuti – reče Andres.

– Uvijek se tako osjećaju dok ne okuse krv. Buenos tordes, senjor! – reče Sean smijući se, okrene se i zaputi prema plesačima.

Zakašnjeli gosti još su pristizali i veselo se priključivali plesu. Gotovo nitko nije zapazio da se sprema nevolja.

Andres, koji je čini se ublažio svoj bijes, također se umiješao među plesače dok su njegovi ljudi stajali po strani mrko gledajući.

Honeycutt, koji je svirajući gitaru zabavljao skupinu djevojaka, budno je motrio na Fernandeza.

Odjednom Sean ugleda među plesačima Andresa i Marianu kako plešu zajedno. Osjeti razdraženost. Plesali su la bambu, i to vrlo dobro. Sean se žustro okrene i ode u kuću. Majka mu se nasmije.

– Ljubomoran? Ne smiješ biti. To je samo ples.

– Ali s njim?

– Zašto ne s njim? On je vrlo dobar plesač. Mislim da Mariana

samo hoće da mu malo pokaže... što gubi.

Iznenada se na vratima pojavi Montero.

– Senjor! Senjor! Ovdje je jedan čovjek... hoće razgovarati s vama!

XVII

Sean se hitro okrene, a onda zastane i pogleda Monteru.

– Sam je?

– Još jedan je s njim, senjor.

Kod korala bila je skupina ljudi na konjima. Zeke Wooston, kapetan Nick Bell i nekoliko vojnika.

Uz Seana se odjednom stvori Johnny Mims.

– Imaš prijatelje, Seane. Mi smo ovdje.

– Ne želim pucnjavu ovdje – reče mirno Sean.

– To neće biti lako – reče Mims – mislim da su došli po tvoj scalp.

Nick Bell nije bio skroman čovjek. Poveo je svog konja ravno kroz pretrpani prostor za ples, a za njim njegovi ljudi. Wooston je izgledao zadovoljno, prezadovoljno.

– Ah? Seane Mulkerin, zar ne?

– nasmije se Bell. Bio je težak čovjek, do krajnosti pokvaren, siguran u sebe kao šerif provincije. – Uhapšeni ste. Došli smo da vas odvedemo u zatvor.

– A zašto?

– Ubojstvo King-Pin Russella – Wooston ponovi. – Bit ćete odvedeni u zatvor.

– Pronašli ste ga?

Bell slegne ramenima.

– To nije važno, senjor Mulkerin. Vi ste mu bili neprijatelj. Nestao je u planinama gdje ste bili vi. Imamo čovjeka koji će posvjedočiti...

– Ne sumnjam u to – odgovori Sean – ali imate li nekoga tko će posvjedočiti da je on moj neprijatelj?

– To je bilo poznato. Slijedio vas je u planine!

– Slijedio? Zašto me slijedio? I zašto bi on bio moj neprijatelj? Ako je odjahao u planine, to je bila njegova vlastita ideja.

– Slijedio vas je i nije se vratio. Vi ste ga ubili. – Nick Bell se pokvareno smješкао. – I tako, bit ćete odvedeni u zatvor, gdje ćete biti ispitani.

Bell je očito uživao. Nikad nije volio Seana Mulkerina ni njegovu majku jer su pokazivali samo prezir prema njemu. Sada je bio red na njemu.

Johnny Mims korakne naprijed.

– Ne moraš ići tamo ako ne želiš, Mulkerine – on će mirno. – Imamo ljudi koliko i on, i to boljih ljudi.

Bellova osmijeha nestane. Nije se bojao, to su svi znali.

– Ići ćete protiv zakona? Mogu dovesti još ljudi. Mogu vas sve strpati u zatvor.

Iznenada dotrči Montero.

– Senjor, mislim da biste morali pogledati jednog čovjeka ondje kod koralja.

– To može čekati – otresito reče Bell.

– Ne može – navalio je Montero.

– Meni govoriš, ti... Pokazat ću...

– Ostanite gdje jeste! – Eileen Mulkerin stajala je na trijemu držeći pušku uperenu u Bella. – Jesus Montero radi kod mene. Pipnete li ga, ubit ću vas.

Bell se zaustavi gledajući je.

– Spustite tu pušku! – oštro poviče.

– I vaši također – mirno reče Bill Honeycutt. – Bit će zanimljivo vidjeti tko će vas prvi napuniti olovom. Držim da bih to mogao biti ja, ali Larkin je uvijek tvrdio da puca brže od mene, pa bi to mogao biti i on. A što se senjore tiče, vidio sam kad je ustrijelila antilopu u trku na 70 metara. Vi ste bliža i veća meta.

Bell je sjedio vrlo mirno u sedlu. Znao je sve o ovim Teksašanima iz El Monteja i nije nimalo sumnjao u njihovu vještinu pucanja. Bio je zabrinut.

– U redu – reče – da vidimo što je to.

– Dovedi čovjeka ovamo – reče Sean i Montero ode po njega. Nekoliko minuta vladala je neugodna tišina. Glazba je utihnula i ples je prestao, a ljudi su stajali očekujući što će se dogoditi. Montero se pojavi iza kuće, hodajući uz nekog Indijanca koji je vodio magarca. Na magarcu je sjedio čovjek... star, vrlo star čovjek.

Svi su zurili u njega. Zeke Wooston iznenada sjaše i pride čovjeku na magarcu. Stavi mu ruku na rame i zagleda se u njega, a onda brzo povuče ruku kao da se opekao i jedva prozbori:

– Russell! Za boga, to je King-Pin!

Svi se skupiše i Montero pomogne starcu da sjaše. Odjeća mu je bila stara i poderana, a starac je bio samo sjena snažnog Russella. S naporom je otvorio usta:

– Zeke, Zeke ja...

Wooston je bio blijed kao da je ugledao duha.

– To nije Russell! – poviče Bell.

– Russell je bio mlad čovjek, nije imao više od trideset. Ovaj čovjek...ima najmanje osamdeset.

– To je on – reče netko. – Pogledajte ove zareze na revolveru. Prije tri tjedna mi ih je pokazivao.

– King-Pin, što ti se dogodilo?

– javi se Honeycutt.

– Izgubljen...izgubljen... – Russell je s naporom govorio. – Izgubio sam se. Staza je nes...tala. Bio je kameni stol...popeo sam se...pao. Padao sam dugo, dugo. Indijanci su me...odveli.

– Kamo su te odveli?

– Ne znam, jednostavno ne znam.

Bell mu se približi.

– Jesi li ti Russell?

– Walter Pendelton Russell. Zovu me King-Pin.

– A Indijanci? – upita netko iz gomile. – Jesu li to bili Mohares Paintes?

– Indijanci...nikad nisam vidio takve...

Tomas Alexander upita:

– Starac? Jesi li ga vidio?

– Mrtav...mrtav na pijesku. Pećina...ležao je tamo. Tražio sam zlato...okrenuo sam se...nestao je. Prošle su godine i godine...

– Kinge – prekine ga Wooston – prošlo je samo nekoliko dana.

Stari čovjek ga začudeno pogleda:

– Godine...godine...

– Pustite ga da sjedne – reče Sean. – Čovjek je star i umoran. Tko zna što je prošao.

Eileen Mulkerin odloži pušku.

– Carlotta, uvedi ga unutra. Daj mu vina. Možda hoće nešto pojesti.

Ljudi se počеше razilaziti, pričajući u skupinama. Ponovo je započela svirati glazba.

– To je King-Pin Russell – mirno reče Sean Nicku Bellu. – Živ je, kao što vidite.

Bell slegne ramenima.

– Živ je...ako je to on. Vi ste bili gore. Što mislite što mu se dogodilo.

– Kaže da je pao. Možda šok? Možda je bio odveden nekamo...

– To nema nikakvog smisla – ljutito će Bell. Okrene konja i odjaše praćen vojnicima.

Zeke Wooston je stajao na vratima razgovarajući sa Seanom.

– Ali on je jedan od mojih ljudi – protestirao je – ja ću se pobrinuti za njega. – Wooston je shvatio da je Russell pronašao mjesto odakle je dolazilo zlato i da to može iskoristiti.

– Pustite ga, senjora – reče Sean – nemamo pravo da ga zadržimo.

– Ali on je star. Potrebna mu je njega!

– Bio mi je prijatelj. Neću ga sada ostaviti samog i bespomoćnog. Kad biste nam posudili kočiju.

– Naravno – reče Sean. – Bit će mu potrebna njega.

Wooston požuri napolje i Sean, Eileen i Russell ostadoše sami.

– Russelle...

Stari čovjek polako otvori oči. Lice mu je bilo naborano.

Nikad vam nisam bio neprijatelj. To... što god se dogodilo... žao mi je... Osjećam – Russell kao da je govorio za sebe – bio je kameni stol... nisam ga smio dirati...

– U redu je, gospodine Russell – mirno reče Eileen – nemamo ništa protiv vas. Dovoljno ste pretrpjeli.

– Izgubio je razum – Wooston se vratio u sobu.

– Ne bih to nikom poželjela – reče Eileen.

Wooston pomogne Russellu da ustane i povede ga napolje.

Sean ih je gledao kako izlaze, a onda se okrene majci.

– Moram se vratiti gore. Moram biti siguran da je starac pokopan.

– Russell kaže da je njegovo tijelo nestalo.

– Možda, ali ne vjerujem mu.

Glazba je ponovo svirala i raspoloženje gostiju na fiesti se vratilo. Sean izade napolje i pride Mariani.

– Onda, gotovo je? – upita ona.

– Ne – mirno reče Sean – nije gotovo. Wooston je otišao, ali kad se ljudi razidu, vratit će se sa svojim ljudima. A tu je i Machado.

– Plesala sam s njim.

– Vidio sam.

– Došao je, i to je bio izazov.

– I? Želiš li se vratiti s njim? Znaš da možeš.

– S njim? Ne! – njene oči su ga promatrale. – Ostat ću s tobom.

– I mojom majkom – doda on smiješeći se.

– Svida mi se... tvoja majka.

– Ponekad poželim...

– Da se ponovo uda?

– Kako si pogodila? Da, to mislim, ali to bi morao biti jak čovjek, siguran u sebe i... miran. Ona ima vatre dovoljno za dvoje.

– A vi, senjor? – izazovno ga je promatrala. – Hoćete li se vi vjenčati?

– Jednog dana, kad nađem ženu koja će hodati uz mene... ne iza mene.

– Mislim da je nije teško naći. Mislim da ćeš je uskoro naći.

Polanco se odjednom pojavi kraj njih.

– Senjor! U brdima je sve više ljudi. Ulogorili su se i čekaju.

– I?

– Senjor Wooston je s njima... i Machado.

Sean se okrene Mariani.

– Vidiš, još nije gotovo. Mislim da netko mora najprije umrijeti – a onda se obrati Polancu. – Polanco, odjaši do »Lady Luck« i reci Tennisonu da mi pošalje dva dobra čovjeka, hoćeš li? Neka ih pošalje prije jutra. Mislim da ćemo imati posjetioce.

XVIII

Ruizu Beltranu nije trebalo objašnjavati kako da obavi posao za koji je unajmljen, a isto tako ni Velascu. Beltran je bio lovac na jaguare južno od granice, a kad je vlada raspisala nagrade za skalpove Apača, on se dobro snašao u tom poslu. Velasco je bio bandit, rangero, ukratko* – vojnik. Ubiti čovjeka kao što je Sean Mulkerin bilo je lako. Često je jahao u planine, a povremeno i u grad. Planine su bile porodnije, mnogi se iz njih nikad nisu vratili. Što se tiče senjore, imala je kosu kao plamen, bilo ju je lako prepoznati.

Ulogorili su se na dobro skrivenom mjestu blizu Saddle Peaka, odakle su mogli motriti na ranč. Dan po njihovom dolasku fiesta je završila i rijeka jahača i kočija napuštala je ranč.

– Sve u svoje vrijeme – progovori Beltran – jednog dana on će izjahati sam, i tada mi nastupamo.

– A kad dodu po njegovo tijelo? – upita Velasco.

– Mislim da će ga najprije odvesti na ranč. Ona će izići. Ona sa crvenom kosom. Ne možemo pogriješiti... pucat ćemo obojica.

– A onda?

– Sastat ćemo se sa senjorom Woostonom. Reći ćemo mu neka donese novac.

– Ako ne bude htio?

– Ubit ćemo ga. Mislim da bismo ga svejedno mogli ubiti i kad donese novac. Ne sviđa mi se baš previše, a osim toga, tako nitko neće znati što smo uradili.

* * *

Posljednji gosti napuštali su ranč. Sean je već rano ujutro odjahao u planinu da nađe starčevo tijelo i sahrani ga. Eileen Mulkerin stajala je na verandi promatrajući kako se udaljavaju kočije gostiju. Kraj nje je bio Polanco.

– Senjora! Mislim da bi bilo dobro da Del Campo i ja odemo za Seanom. Tko zna koga sve ima tamo gore.

– Ne, želio je da ide sam, rekao mi je to. Mislim da je bilo nešto između starca i njega.

– Ali ipak...

– Tu je senjora. Moramo misliti na nju – oglasi se Johnny Mims, koji se iznenada stvori pred njima.

– Rekao nam je da želi jahati sam. Vi, momci, ostanite ovdje, a ja i moji prijatelji ćemo razgledati okolicu. Ako ima nekoga, naći ćemo ga.

– Ako ga budu slijedili? – usprotivi se Polanco.

– Bilo bi to na njihov rizik – reče Larkin Campbell. – Jahao sam s njim nekoliko puta. Nitko ga nije mogao iznenaditi.

* * *

Sean Mulkerin je izabrao drugi put, nego onda sa starcem. Ovaj put krenuo je istočnom stranom planine Topatopa. Prošavši Crveni kanjon, on se zaustavi na mjestu odakle je imao dobar pogled. Ako ga je itko slijedio, mogao ga je vidjeti odavde. Pratili su ih prvi put, zašto ne bi i sad? U životu je naučio da čovjek živi izbjegavajući neprilike. Ako ih ne može izbjeći,

onda barem treba da ih prvi zapazi.

Poslije nekog vremena nađe mjesto pogodno da prenoći. Bilo je to skrovito mjesto na uzvisini između borova, s kojeg se pružao dobar pogled. Priveže konja, zapali vatru i pripremi hranu koju je ponio sa sobom. Pošto je popio kavu, ugasi vatru i legne.

* * *

– Izgubili smo ga – Beltran opsuje.

Velasco slegne ramenima.

– Ništa zato, on mora doći na mjesto o kojem je pričao Francisco. Odnje će biti tragova. Ako je išao drugim putem, svejedno mora stići tamo. Bit ćemo ondje i čekati.

– U redu – preko volje će Beltran – jedino ne razumijem kako smo ga izgubili.

– On je opasan – reče Velasco – mislim da moramo biti oprezni.

Kad su pronašli mjesto gdje su starac i Eileen ostavili konje, pažljivo razgledaše okolicu, a zatim se smjestiše u zaklon od grmlja, čekajući s puškom u rukama. Već se spuštao sumrak.

– Za to vrijeme Sean Mulkerin se spremao na spavanje. Njegovo sklonište bilo je iznad njih, ali ne više od petsto metara daleko. Konj se komešao i to ga prene iz sna. On hitro ustane i oprezno pride konju.

– Što je momče? Što te smeta?

– Njegov sivi konj nemirno je mahao glavom. – Nešto te uznemirilo, zar ne? Je li mačka?

Konj zamahne glavom kao da razumije.

– U redu, što kažeš da krenemo? Malo sam odspavao, a i malo nam je još preostalo.

On osedla konja, uzme svoje stvari, zajaše i spusti se u udolinicu gdje je bio potok da napoji konja. Konj je mirno pio vodu, ali odjednom naglo trgne glavom.

— Mir, momče! Mir! — prošapće Sean.

Kroz drveće je nejasno mogao vidjeti neki pokret. Konj? Ne... dva konja.

Srećom, tlo je bilo pjeskovito pa se nije čulo koraćanje njegovoga konja. Sean polako povede konja i sakrije se iza drveća, prije nego što je začuo njištanje konja iza sebe. On brzo legne na zemlju. Čuo je neke nejasne šumove, a časak potom ugleda čovjeka. Sean je mirno čekao i trenutak zatim čovjeka nestane u Sean se uspne na konja i povede ga uz strmu uzvisinu iznad potoka. Jahao je prilično dugo dok nije došao do mjesta odakle je morao dalje pješice. Sjaše, sveže konja i krene pješice prema pećini. Odjednom s lijeve strane zapazi glatku stijenu o kojoj mu je pričala majka. Za nekoliko minuta nade se pred ulazom u pećinu i oprezno zakorači u mrak. Tijela nije bilo. Starac je nestao. Na polici su bila četiri čupa, a njegova majka je rekla da ih je bilo pet. Pogledao je svaki: bili su prazni. Ali jedan je nestao... kamo? Sean izade. Ipak bi bilo dobro vratiti se još jednom i pogledati pažljivije.

Jedan trenutak stajao je gledajući naokolo, ali nikoga nije vidio. Nije se zavaravao. Tko god da su bili oni ljudi, najvjerojatnije će čekati napolju. Slučajni putnici zacijelo bi već otišli, ali on nije imao takav dojam. Nije bilo slučajno što su ovdje baš u ovo vrijeme. On se skloni u žbunje uz put zastavši da oslušne. Kako nije čuo ništa, na-

stavi dalje što je tiše mogao. Stao je kad je došao do mjesta odakle je mogao vidjeti svoga konja. Ako su pronašli njegovoga konja, čekat će ga dok se ne vrati po njega. Osluškivao je pažljivo, ali nije čuo nikakvog zvuka. Mogao je vidjeti konja kako miran dremucka. Ipak je čekao pažljivo motreći obližnja stabla. Sve je bilo mirno. S puškom u ruci Sean se približi konju, prihvatiti uzde i povede ga.

— Tiho sada, momče — prošapće.

Išao je polako, zastajkujući i osluškujući. Presjekao je put i zašao među stijenje i drveće sa zapadne strane puta. Kretao se na vršcima prstiju između stijena, kako bi bio što tiši. Došavši do isušenoga riječnog korita, on se osvrne i odjednom ih spazi. Bili su pedesetak metara udaljeni, motreći čistinu kojom su očekivali da će proći.

Trenutak zatim Velasco se iznenada okrene. Bio je brz kao mačka. Čim je ugledao Seana, podigne pušku i opali. Metak se zabije u stijenu, tik uz Seanovu nogu.

Istog časa Sean opali iz svoje puške. Metak pogodi Velasca, koji posrne i padne.

Nije bio mrtav... možda čak ni teško ranjen, sudeći po načinu na koji je pao.

Drugi čovjek je nestao poput sjene i Sean povede konja kroz žbunje do mjesta zaklonjenog stijenjem, a zatim se puzajući probije kroz žbunje tražeći dobar položaj.

Iznenada začuje šum i osjeti omču od konopca oko ramena. Ugleda Velasca, podiže pušku i opali. Meksikanac se naglo baci u stranu, ali za sekundu prekasno i metak ga pogodi u grudi. Širom otvorenih očiju posrćući, Velasco

zакоракne naprijed, a onda se sruši na zemlju.

Sean Mulkerin se oslobodi konopca i otpuže dalje uz stijenu.

Drugi čovjek morao je čuti pucnje. Sean se polako povuče iza stijene i sjedne, promatrajući Velascovo tijelo.

Čekao je u ne baš prikladnom zaklonu, ali se ipak nije micao. Najčešće je u takvim smrtonosnim igrama prvi koji se pomakne mrtav. On se obazre, pažljivo gledajući žbunje. Znoj mu se cijedio niz čelo. Podigne ruku da obriše znoj i u taj čas kraj glave mu fijukne metak. Sean se hitro otkotrlja u stranu. Drugi metak se zabije u stijenu, upravo na mjestu gdje je maločas sjedio, ali Sean je već bio na drugoj strani iza drveća. Pucnji su mu još odzvanjali u ušima kad spazi čovjeka kako pužući puni pušku.

Ugledali su jedan drugog u isti čas i čovjek ispusti pušku i posegne za pištoljem.

Sean Mulkerin iskoristi taj trenutak i opali. Nisu bili udaljeni više od dvadeset metara i mogućnost da promaši bila je mala. Beltran zatetura, zakorači naprijed i pokuša podići pištolj. Sean nanišani, opali još jednom i Beltran padne kao pokošen.

Minutu-dvije bio je pritajen, promatrajući tijelo, a kad se uvjerio da se ne miče, pride mu i odgurne njegov pištolj nogom u stranu. Zatim ga okrene na leđa i pretraži mu džepove. U njima pronade nekoliko grumenčića zlata i jedan mali savijeni papirić na kojemu je bila ispisana samo jedna riječ: Wooston. Netremice je promatrao taj papirić, a zatim pođe k svome konju, uzjaše i krene natrag.

Jahanje mu je bilo mukotrpno nakon ovih događaja i želio je što prije stići do obale. Napokon ugleda obalu i pogled mu odluta na Pacifik obasjan mjesecinom, a zatim zapazi svjetla „Lady Luck“, usidrenu nedaleko od obale. Tek tada osjeti umor od ovoga dugog puta i podbode konja želeći što prije stići na ranč. Premda su na ranču bili Mims i njegovi prijatelji, bio je veoma zabrinut. Wooston je lukav čovjek i ne preza ni od kakvih zlodjela da bi postigao svoj cilj.

Kad je stigao do ranča, bilo je već prošlo pola noći, i sve u kući i oko ranča bilo je tiho. Ali ostao je nemir u njegovoj duši.

Tek što je dojahao do napajališta i htio sjahati s konja obaspe ga kiša tanadi. Osjeti strašnu bol u prsima i glavi i padne s konja. Bio je teško ranjen, ali ostao je pri svijesti. Začuje kako mu se približavaju koraci i osjeti tešku čizmu koja ga pogodi u slabine, a zatim ga okrene na leđa.

– Je li mrtav? – u glavi mu je odjeknuo Fernandezov glas.

– Pa, naravno! Nakon sedmorice koji smo pucali u njega? Pogledaj ga! Krv lije iz njega i ima prostrijeljenu glavu.

– Maknimo ga prije nego što ona dode – reče Tomas.

– Do vraga, pusti ga neka leži! Kad ga ugleda, pojurit će ravno k njemu. Upravo onako kako očekujemo.

– Pazite, ona ima prijatelje – upozori Tomas.

– I ja. Nick Bell je napomenuo da će reći da su to učinili Velasco i Beltran.

– A što je s njima?

– Do vraga, Mulkerin je ovdje, zar ne? Znači da su mrtvi, jer inače ne bi bio tu, možemo se kladiti. Maknimo se odavde.

I oni se vrate u kuću.

Sean je osjećao jake bolove... i strašnu slabost. Krvario je, ali je znao da mora nešto poduzeti. Mora upozoriti majku. Zbog nekih okolnosti njegova je majka napustila ranč, a vjerojatno je s njom i Mariana. Mimsa također nije bilo, a ako je Montero bio ovdje, sada je ili mrtav ili zarobljen. Što je s Polancom i Del Campom?

Razmišljao je o mogućnosti da upozori majku na opasnost. Zario je prste u zemlju očajnički stišćući zube. Oslonivši se na ruke, uspije se malo pomaknuti. Ostao je bez daha zbog napora. Borio se protiv mučnine koja ga je obuzimala. Oprezno i polako prisili se da pomakne lijevu nogu. Zatim pokuša pomaknuti desnu, ali ne uspije.

S njegove desne strane nalazilo se napajalište udaljeno samo desetak metara. Kad bi se barem mogao dovući do njega. Uz napajalište ležala je hrpa kamenja. Polako pužući, on rukom dohvati najbliži kamen. Iz kuće nisu mogli vidjeti više od tamnog obrisa njegova tijela i on krajnjim naporima počne dovlačiti kamenje na mjesto gdje je ležao. Nadao se da iz kuće neće zapaziti da umjesto njegovog tijela stoji hrpa kamenja. Na nekoliko trenutaka izgubio je svijest od silnog napora zbog prenošenja kamenja. Kad se osvijestio, osjetio je užasne bolove u glavi, prsima i nozi. Ležao je vrlo mirno, pokušavajući doći do daha, a zatim centimetar po centimetar počeo puzati prema napajalištu. Dugo je ondje tako ležao prisiljavajući se da ostane pri svijesti, osjećajući gotovo neodoljivu slabost. Iznenada ga u tom razmišljanju nešto prene... Osluškiavao je... netko je u kući razgovarao. Nije mogao razabrati ri-

jeći. A kad se malo pridigao, ugleda svoju majku na konju i uz nju Marianu. Tada netko poviče:

— Vaš sin je mrtav, mi smo ga ubili! Uvjerite se sami, tamo leži posred dvorišta! — Wooston pokaze rukom gomilu kamenja i zakorači prema njoj. Prišavši, ostane preneražen, jer ugleda samo kamenje umjesto Seanova tijela. Ne vjerujući vlastitim očima, zakorači naprijed.

Sean se zdravom rukom osloni na napajalište i uspravi se nad ljudskim naporima. U desnoj ruci držao je pištolj.

— Još ne, Woostone, još nisam mrtav.

Wooston posegne za pištoljem, ali Seanov ga metak pogodi ravno u grudi i on se svali na zemlju. U taj čas izleti iz kuće Fernandez pucajući. Meci su fijukali oko Seana. Iznenada netko nanišani u Fernandezu i on se sruši. Jedan trenutak vladala je tišina, a onda se na vratima pojavi Tomas Alexander podignutih ruku. Pucnjava je prestala i odjednom je bilo tako tiho...

Sean Mulkerin poluonesviješten osjeti kako ga ženske ruke pridržavaju. Kad je otvorio oči, ugledao je Johnnyja Mimsa kako mu se približava zajedno s Coneycuttom i Campbellom. Zatim izgubi svijest.

XIX

Sean Mulkerin je već tri tjedna ležao u krevetu oporavljajući se od zadobivenih rana. Posjetio ga je Andres Machado. Mariana mu otvori vrata i on stupi u sobu gdje je bio Sean.

— Tako? — reče — izabrao si ovaj način da me izbjegneš. Izmišljaš bilo što samo da izbjegneš

borbu. Neka ti bude, ali ja ću te ipak čekati!

– Žao mi je, prijatelju – reče Sean nasmiješivši se, – prvi put nekoga puštam da me čeka, ali ovaj put tako mora biti.

Machado pride bliže krevetu.

– Moj prijatelju, ti si hrabar čovjek. Žao mi je što se zbog bijesa nisam ponašao razumno. Imao si pravo. Zašto da tratim svoje dragocjeno vrijeme na djevojku koja me ne želi, kraj tolikih djevojaka. Ostat ću još neko vrijeme ovdje, a onda ću se vratiti u Meksiko. U svakom slučaju nedostajat ćeš mi, prijatelju.

Sean se nasmije na ovu posljednju rečenicu.

– Ti si, Machado, žilav neprijatelj, amigo, ali više te volim kao prijatelja. I drago mi je što se ovako rastajemo.

Kad je Machado otišao, Sean sklopi oči. Bio mu je potreban san. Bio je pogoden na tri mjesta i izgubio je mnogo krvi. Čuo je kako se vani njegova majka opraštala sa sinom Michaelom, koji je ponovo odlazio. Upravo se bio vratio iz Montereyja, gdje se naveliko pričalo o novom ustanku protiv Micheltorene.

Sean je ležao sklopljenih očiju, premda nije spavao. Osjetio je da nije sam u sobi. Netko se u sobi kretao vrlo, vrlo tiho. Učini mu se da je netko dodirnuo krevet na kojem je on ležao i nagnuo se nad njega. Tada začuje slabašan zvuk, kao tada gore u planini: kao da netko kucka kamenom o kamen. Začuje tiho koraćanje. Ispod pokrivača njegova ruka zgrabi revolver. Bio je sav napregnut, čekao je, ali se više ništa nije čulo. Osjećao je samo slabašan miris cedrovine.

Odjednom začuje kako netko napolju razgovara, a zatim u sobu stupi Mariana. Sean otvori oči. Iza Mariane stajala je njegova majka. Obje su izbezumljenim pogledom gledale u jednu točku. On se, također pridigne i pogleda.

Na polici iznad kamina stajao je čup koji je nedostajao u pećini.

Eileen pride polici, uzme čup pa ga istrese. Iz njega počese ispadati grumenovi zlata. Ostala je iznenađena.

– To je zlato, Seane. Tko li ga je samo ovamo stavio? Sada smo spašeni.

Sean ponovo legne i sklopi oči. Bio je neizmjereno iznenađen. Nije mogao ništa odgovoriti, ali je promrmlija samo nekoliko riječi:

– Gdje god da si... tko god da si... mnogo ti hvala!

* * *

Ovo je izmišljena priča što se zbiva na obali Malibua i planinama koje se uzdižu oko nje. Ubrzo nakon razdoblja o kojem govori ova priča pobunili su se Kalifornios protiv Micheltorene i on je protjeran iz provincije. Na njegovo mjesto došao je Pio Pico.

Mnogim mjestima duž obale imena su nadjenuli nepoznati narodi prije dolaska Chumasha. Ni do danas se ne zna tko su oni bili.

Ovdje su postojala dva naroda prije dolaska Chumasha, o kojima se vrlo malo zna: Narod Oak Grovea i Narod lovaca. Chumashima se činilo da su ti narodi bili vrlo inteligentni, snažni ljudi, čiji su brodovi pokazivali visoki stupanj razvijenosti i sudeći po konstrukciji mogli su ploviti uzburkanim morima nošeni morskim strujama.

Danas se područje Chumasha proteže od Malibua i Toponga do

blizine San Luis Obispoa, a u unutrašnjosti do rijeke Cuyama, Pine Mountaina i Mt. Pinosa.

Pretpostavlja se da je prvi vlasnik Malibua bio Jose Bartolome Tapia, naseljenik koji je onamo stigao 1775. Godine 1848. prodao ga je Leonu Victoru Prudhommeu, Francuzu koji se oženio kćerkom Tiburcija Tapija. Malibu se selio iz ruku jednog vlasnika u ruke drugog, dok nije pripao Fredericku Rindgeu i poslije njegovoj ženi May.

Mali gradić Los Angeles, s jedva 1400 stanovnika, razvio se u toku

stoljeća u golemi grad, stjecište milijuna ljudi. Blizu njega su planine išarane suvremenim cestama. Ostaci starih kultura često su meta vandala, koji ne misleći što čine, uništavaju obilježja iščezle civilizacije.

Kad ljudi iz Los Angelesa odlaze na skijanje, često se nađu blizu Pine Mountaina. Ali pećina gdje se nalazi grob Starca ostala je gdje je i bila, neizmijenjena i neotkrivena stotinama, a možda i tisućama godina.

No, nemojte tražiti spilju. Moglo bi se dogoditi da je nađete.

KRAJ

U PRIPREMI:

Gordon D. Shirreffs:
SPADE

S VUČKOM NA OLIMPIJADU

»S VUČKOM NA OLIMPIJADU« — nije samo IGRA!

- to je mala škola olimpijskih igara
- to je poučna priča o zimskim sportovima
- to je mali šareni vodič kroz olimpijsko Sarajevo, njegovu okolicu i olimpijska borilišta
- to je IGRA SAKUPLJANJA SLIČICA i društveno-sportska IGRA
- sličice i POSTER-polje na svim kioscima!

Na svim kioscima samoljepive SLIČICE s Vučkom!
Od istog dana također na svim kioscima POSTER-IGRA s Vučkom! Skupljajte sličice, igrajte igru na posteru i sudjelujte u nagradnom natječaju:

S VUČKOM NA OLIMPIJADU

